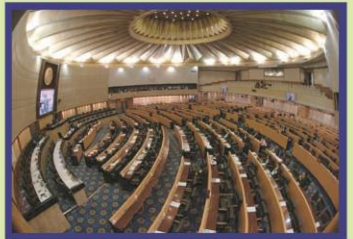

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การบริหารทุนหมุนเวียน

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๕๘

วันพฤหัสบดีที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

อ.พ. ๒๙/๒๕๕๘

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ**ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)**

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรีชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติที่ยังไม่ครอบคลุมการบริหารทุนหมุนเวียนทั้งกระบวนการ ประกอบกับปัจจุบันได้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อเป็นทุนในการใช้จ่ายบริหารกิจการของหน่วยงานของรัฐให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่การบริหารทุนหมุนเวียนยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้การบริหารทุนหมุนเวียน มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง เสริมสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของรัฐ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำกับและบริหารทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. มีเนื้อหารวม จำนวน ๔๖ มาตรา
สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๔)

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน^๑

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

“ผู้บริหารทุนหมุนเวียน” หมายความว่า ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือผู้ทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่เรียกชื่ออย่างอื่น

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของทุนหมุนเวียน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของทุนหมุนเวียน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้ทุนหมุนเวียนใดที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕)

๒.๒ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (ร่างมาตรา ๖)

^๑ พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๓ บัญญัติว่า

“มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ลา”

“ลา”

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า ทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้

“ลา”

“ลา”

๒.๓ หมวด ๑ คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

๒.๓.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ บริหาร หรือกฎหมาย โดยให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ (ร่างมาตรา ๗)

๒.๓.๒ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๘)

๒.๓.๓ กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๙ และร่างมาตรา ๑๐)

๒.๓.๔ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เช่น กำหนดนโยบายและแผนการบริหารทุนหมุนเวียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี พิจารณากลั่นกรอง การขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน กำกับติดตามการบริหารทุนหมุนเวียน เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการรวม หรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน เสนอแนะต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการนำทุนหรือผลกำไร ของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน^๒ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๓.๕ กำหนดองค์ประชุม ประธานในที่ประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาด ของที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน และกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่มอบหมายได้ (ร่างมาตรา ๑๒ และร่างมาตรา ๑๓)

๒.๔ หมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

๒.๔.๑ ส่วนที่ ๑ การขอจัดตั้ง

๒.๔.๑.๑ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน ที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อพิจารณา เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๑๔)

^๒ พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๓ องค์การใด ๆ ของรัฐบาลที่ได้ตั้งขึ้นแล้วก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ หรือที่จะตั้งขึ้นใหม่ บรรดาที่ใช้ทุน หรือทุนหมุนเวียนนั้น ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำทุนหรือผลกำไร เข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้”

๒.๔.๑.๒ กำหนดลักษณะของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ที่หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งจะต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีความจำเป็นต้องจัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล
- (๒) ไม่มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับภารกิจปกติของหน่วยงานของรัฐที่ขอจัดตั้ง และไม่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐอื่นหรือทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว
- (๓) ไม่เป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชนหรือรัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้
- (๔) มีลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๑๕)

๒.๔.๒ ส่วนที่ ๒ การบริหาร

๒.๔.๒.๑ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ต้องกำหนดโครงสร้างการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๑๖)

๒.๔.๒.๒ กำหนดให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ต้องจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อพิจารณาอนุมัติอย่างน้อย ๖๐ วันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี และให้ส่งกระทรวงการคลังอย่างน้อย ๓๐ วันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี เพื่อใช้ประกอบการกำกับดูแล การบริหารทุนหมุนเวียนและติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน (ร่างมาตรา ๑๗)

๒.๔.๓ ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

๒.๔.๓.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ประกอบด้วยหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนเป็นกรรมการและเลขานุการ (ร่างมาตรา ๑๘)

๒.๔.๓.๒ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๑๙ และร่างมาตรา ๒๐)

๒.๔.๓.๓ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน เช่น กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง ให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด (ร่างมาตรา ๒๑)

๒.๔.๓.๔ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่มอบหมายได้ โดยให้การรับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นของกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนและอนุกรรมการเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด (ร่างมาตรา ๒๒ และร่างมาตรา ๒๓)

๒.๔.๔ ส่วนที่ ๔ ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง

๒.๔.๔.๑ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียนทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน โดยให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน ความรับผิดชอบ ความประหยัด และความคุ้มค่า ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๗) (ร่างมาตรา ๒๔)

๒.๔.๔.๒ กำหนดให้การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และเงื่อนไขการจ้างผู้บริหารทุนหมุนเวียนที่มีชื่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียนเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด (ร่างมาตรา ๒๕)

๒.๔.๔.๓ การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน อำนาจหน้าที่ ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงาน และลูกจ้างให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด (ร่างมาตรา ๒๖)

๒.๔.๕ ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ

๒.๔.๕.๑ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนต้องวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป (ร่างมาตรา ๒๗)

๒.๔.๕.๒ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนต้องจัดทำรายงานการเงินของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลส่งผู้สอบบัญชีภายใน ๖๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี โดยปีบัญชีของทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ เว้นแต่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๒๘)

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๒.๔.๕.๓ กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของทุนหมุนเวียนในรอบปีบัญชี โดยให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนนำส่งรายงานการเงิน พร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อกระทรวงการคลังภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี (ร่างมาตรา ๒๙)

๒.๔.๕.๔ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของทุนหมุนเวียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๓๐)

๒.๔.๖ ส่วนที่ ๖ การประเมินผล

๒.๔.๖.๑ กำหนดให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลเป็นประจำทุกปี โดยต้องประเมินในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดและให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด รวมทั้งให้กรมบัญชีกลางรายงานการประเมินผลทุนหมุนเวียนต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๓๑)

๒.๔.๖.๒ ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมีกฎหมายกำหนดระบบการประเมินผลการดำเนินงานไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนจัดทำรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมบัญชีกลางภายใน ๖๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้กรมบัญชีกลางรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของทุนหมุนเวียนทั้งหมดต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป (ร่างมาตรา ๓๒)

๒.๕ หมวด ๓ ทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

๒.๕.๑ กำหนดให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ การขอจัดตั้ง ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลด้วย (ร่างมาตรา ๓๓)

๒.๕.๒ กำหนดให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ การบริหาร ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ส่วนที่ ๔ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ และส่วนที่ ๖ การประเมินผล ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๓๔)

๒.๕.๓ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดในกรณีปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ (ร่างมาตรา ๓๕)

๒.๖ หมวด ๔ การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

๒.๖.๑ กำหนดให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนนี้มาใช้บังคับกับการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลและทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล (ร่างมาตรา ๓๖)

๒.๖.๒ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน มีอำนาจรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๓๗)

๒.๖.๓ กำหนดหลักเกณฑ์ในการรวมทุนหมุนเวียน โดยให้กระทำได้เมื่อทุนหมุนเวียนที่จะรวมกันนั้นมีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ และจะต้องไม่มีผลเป็นการขยายวัตถุประสงค์เกินกว่าวัตถุประสงค์เดิมของทุนหมุนเวียนที่นำมารวมกัน โดยการรวมทุนหมุนเวียนดังกล่าวอาจเป็นการรวมกับทุนหมุนเวียนใดทุนหมุนเวียนหนึ่งหรือรวมกันเป็นทุนหมุนเวียนใหม่ก็ได้ (ร่างมาตรา ๓๘)

๒.๖.๔ กำหนดหลักเกณฑ์ในการยุบเลิกทุนหมุนเวียนให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้ (ร่างมาตรา ๓๙)

(๑) หมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นแล้ว

(๒) ทุนหมุนเวียนได้หยุดการดำเนินงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(๓) มีผลการประเมินผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนดเป็นเวลาสามปีติดต่อกันและคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเห็นสมควรให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น

(๔) มีเหตุอื่นอันสมควรต้องยุบเลิกทุนหมุนเวียนตามที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๒.๖.๕ กำหนดให้ในการเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อรวมหรือยุบเลิก
 ทุนหมุนเวียน คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนต้องเสนอข้อเท็จจริงและความเห็น
 เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย และเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนใด
 ให้ถือว่าเป็นการยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้นตามกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้น
 โดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น
 (ร่างมาตรา ๔๐)

๒.๖.๖ กำหนดให้เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้รวมทุนหมุนเวียนใด
 ให้มีผลเป็นการโอนทรัพย์สิน หนี้สิน ภาระผูกพัน สิทธิ หน้าที่ พนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียนเดิม
 ไปเป็นของทุนหมุนเวียนที่คงอยู่ภายหลังการรวมทุนหมุนเวียนหรือของทุนหมุนเวียนใหม่ เว้นแต่
 ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย
 เพื่อรวมทุนหมุนเวียนนั้น (ร่างมาตรา ๔๑)

๒.๖.๗ กำหนดให้การจัดการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน
 พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนที่รวมหรือยุบเลิกให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
 ประกาศกำหนด เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๔๒)

๒.๖.๘ กำหนดให้เมื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
 ที่มีทุนหมุนเวียนหรือที่เป็นผู้กำกับดูแลทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อชำระบัญชีของทุนหมุนเวียน
 และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยในระหว่างการจัดตั้งผู้ชำระบัญชี ให้ถือว่าทุนหมุนเวียน
 นั้นยังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี หากภายหลังจากการจัดการทรัพย์สินและ
 หนี้สินในกรณียุบเลิกทุนหมุนเวียนดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้วมีเงินคงเหลือให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน
 ทั้งหมด เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๔๓)

๒.๗ บทเฉพาะกาล

๒.๗.๑ กำหนดให้นำกฎ ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์
 เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อน
 เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้ออกข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์
 ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการภายในเวลาไม่เกิน ๒ ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
 (ร่างมาตรา ๔๔)

๒.๗.๒ กำหนดให้กรรมการบริหารของทุนหมุนเวียน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง (ร่างมาตรา ๔๕)

๒.๗.๓ กำหนดให้ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนตามสัญญาจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าสัญญาจ้างจะสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๔๖)

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

ในปัจจุบันส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐได้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นทุนในการใช้จ่ายบริหารกิจการของหน่วยงานของรัฐให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งมีทั้งที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะและจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี จากความแตกต่างของกฎหมายจัดตั้งทุนหมุนเวียนจึงมีผลทำให้การบริหารทุนหมุนเวียนมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะนั้น ส่วนใหญ่การพิจารณากำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การบริหารงานทุนหมุนเวียนจะอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนนั้น ๆ ขณะที่ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ การกำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การบริหารทุนหมุนเวียนนั้น หน่วยงานของรัฐเจ้าของทุนหมุนเวียนจะเป็นผู้กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ซึ่งผลจากความหลากหลายดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานทุนหมุนเวียนในหลายด้านด้วยกัน อาทิ

- โครงสร้างของทุนหมุนเวียนที่ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ เนื่องจากบางทุนหมุนเวียนมีการดำเนินการในลักษณะงานฝาก ทำให้ผลการดำเนินงานขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

- มีข้อจำกัดในการกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ทำให้การดำเนินการไม่สอดคล้องกับภารกิจของทุนหมุนเวียน

- ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นใหม่ยังไม่สามารถดำเนินงานตามภารกิจได้ทันที เนื่องจากขาดความพร้อมในการบริหารจัดการ เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียนได้อย่างแท้จริง รวมทั้งเพื่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม จึงเห็นสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ซึ่งสามารถสรุปวิเคราะห์ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ได้ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑. เพื่อพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารเงินนอกงบประมาณประเภททุนหมุนเวียน ให้มีความเป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งทุนหมุนเวียน
 ๒. เพื่อลดความเสี่ยง เสริมสร้างความโปร่งใส และมีธรรมาภิบาลในการบริหารด้านการเงิน การคลังภาครัฐที่สอดคล้องและอยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังของประเทศ
 ๓. เกิดประโยชน์ต่อการบริหารเงินนอกงบประมาณประเภททุนหมุนเวียนของประเทศ อย่างยั่งยืน
 ๔. เพื่อลดข้อจำกัดของการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังก่อตั้งหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
 ๕. ทำให้หน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียนสามารถนำมาตรฐานของระบบบริหารทุนหมุนเวียน ไปปฏิบัติหรือปรับใช้ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน
- การรวบรวมกองทุนที่ไม่มีความจำเป็นและทับซ้อนกับกองทุนอื่น รวมทั้งยุบกองทุนที่มีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้เกิดการใช้งบประมาณแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการ ของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณา ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มีนาคม ๒๕๕๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายณัฏ ภาสสุท ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภาวดีจิตต์ ไตรเพทพิสัย ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางสาวศิวณัฐภรณ์ นันทะมา นิติกรปฏิบัติการ
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ
นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าหน้าที่งานธุรการอาวุโส
นางสาวอมรรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม เจ้าหน้าที่งานธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวอลงกรณ์ ต้นเบ็ด เจ้าหน้าที่งานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสาร ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้น ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ..... ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

• คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย - ๑ -

• บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประกอบร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

เรื่องเสร็จที่ ๔๑๙/๒๕๕๘ (มีนาคม ๒๕๕๘)..... - ๓ -

• กรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ - ๙ -

• รายชื่อทุนหมุนเวียนในการกำกับดูแลของกรมบัญชีกลาง

กระทรวงการคลังจำแนกตามประเภท - ๒๑ -

• รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖..... - ๒๖ -

• คณะรัฐมนตรีไฟเขียวร่างพระราชบัญญัติจัดการกองทุนหมุนเวียน

เล็งควรวม-ยุบกองทุนด้อยประสิทธิภาพ-ขาดทุน..... - ๓๓ -

• รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการพัฒนากฎหมาย

ให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน - ๓๔ -

- ความเป็นมา - ๓๕ -

- การบริหารทุนหมุนเวียน - ๔๑ -

- ปัญหาการบริหารทุนหมุนเวียน - ๕๐ -

• ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. - ๕๗ -

ภาคผนวก

: พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๓ (๑)

: พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ (๔)

: มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ เรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน (๙)

: หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๐๘๔๓ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๑๕)

: ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๑๖)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)..... (๒๗)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาระสำคัญ

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

๑.๒ เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติที่ยังไม่ครอบคลุมการบริหารทุนหมุนเวียนทั้งกระบวนการ ประกอบกับ ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อเป็นทุนในการใช้จ่ายบริหารกิจการของ หน่วยงานของรัฐให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่การบริหาร ทุนหมุนเวียนยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้การบริหารทุนหมุนเวียน มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง เสริมสร้างความโปร่งใส และธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของรัฐ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกำกับและบริหารทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.
 (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. บทยกเลิกกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓

๖. บทนิยาม (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียนทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

“ผู้บริหารทุนหมุนเวียน” หมายความว่า ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือผู้ทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่เรียกชื่ออย่างอื่น

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของทุนหมุนเวียน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของทุนหมุนเวียน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๗. มาตรารักษาการ (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๘. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๘.๑ กำหนดให้ทุนหมุนเวียนใดที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ทุนหมุนเวียนใดที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

๘.๒ หมวด ๑ คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

๘.๒.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน และองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ
 - (๒) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ
 - (๓) ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ
 - (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ บริหาร หรือกฎหมาย
- ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมบัญชีกลาง แต่งตั้งข้าราชการในกรมบัญชีกลาง จำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๘.๒.๒ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการนโยบาย การบริหารทุนหมุนเวียนผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า หรือผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานธุรกิจภาคเอกชน
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
- (๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- (๘) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

๘.๒.๓ กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๙ และร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือ
หย่อนความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

๘.๒.๔ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน
(ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายและแผนการบริหารทุนหมุนเวียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (๒) พิจารณากลับการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน
- (๓) กำกับติดตามการบริหารทุนหมุนเวียน
- (๔) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน
- (๕) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการนำทุนหรือผลกำไรของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็น
รายได้แผ่นดิน
- (๖) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลทุนหมุนเวียนและการจัดทำรายงาน
ทางการเงินของทุนหมุนเวียน
- (๗) กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจน
การกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหาร
ทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง
- (๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

**๘.๒.๕ กำหนดองค์ประชุม ประธานในที่ประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม
คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๑๒)**

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือ
ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการ
ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม
การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง
ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง
เป็นเสียงชี้ขาด

**๘.๒.๖ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนมีอำนาจแต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่มอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๓)**

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน
เพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๘.๓ หมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

๘.๓.๑ ส่วนที่ ๑ การขอจัดตั้ง

๘.๓.๑.๑ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน
ที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน
เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะ
เป็นนิติบุคคลเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๘.๓.๑.๒ กำหนดลักษณะของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ที่หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งจะต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ (๑) มีความจำเป็น ต้องจัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล (๒) ไม่มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับภารกิจปกติ ของหน่วยงานของรัฐที่ขอจัดตั้ง และไม่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐอื่นหรือ ทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว (๓) ไม่เป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชนหรือรัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้ (๔) มีลักษณะอื่นตามที่ คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ ทุนหมุนเวียนที่หน่วยงานของรัฐขอจัดตั้งตามมาตรา ๑๔ จะต้อง มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) มีความจำเป็นต้องจัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล
- (๒) ไม่มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับภารกิจปกติของหน่วยงานของรัฐ ที่ขอจัดตั้ง และไม่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐอื่นหรือทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว
- (๓) ไม่เป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรม ที่เอกชนหรือรัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้
- (๔) มีลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๘.๓.๒ ส่วนที่ ๒ การบริหาร

๘.๓.๒.๑ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล กำหนดโครงสร้างการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์ และแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลกำหนด โครงสร้างการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และ แนวทางที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๘.๓.๒.๒ กำหนดให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ต้องจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อนำเสนอ ต่อคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อพิจารณาอนุมัติอย่างน้อย ๖๐ วันก่อนวันเริ่มต้น ปีบัญชีของทุกปี และให้ส่งกระทรวงการคลังอย่างน้อย ๓๐ วันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี เพื่อใช้ประกอบการกำกับดูแล การบริหารทุนหมุนเวียนและติดตามการประเมินผลการ ดำเนินงาน (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจัดทำแผนการ ดำเนินงานประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา แผนการ ปฏิบัติงาน ประมาณการรายรับรายจ่ายประจำปี และประมาณการกระแสเงินสด ทั้งนี้ ตามแบบ ที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อนำเสนอคณะกรรมการบริหารพิจารณาอนุมัติอย่างน้อยหกสิบวัน ก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี และให้ส่งกระทรวงการคลังอย่างน้อยสามสิบวันก่อนวันเริ่มต้น ปีบัญชีของทุกปีเพื่อใช้ประกอบการกำกับดูแล การบริหารทุนหมุนเวียนและติดตามการประเมิน ผลการดำเนินงาน

๘.๓.๓ ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

๘.๓.๓.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน และองค์ประกอบ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

- (๑) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน เป็นประธานกรรมการ
 - (๒) ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนหน่วยงานของรัฐ ที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นกรรมการ
 - (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนเป็นกรรมการและเลขานุการ

๘.๓.๓.๒ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๑๙ และร่างมาตรา ๒๐)

มาตรา ๑๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารต้องไม่เป็นผู้ประกอบกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน และให้นำความในมาตรา ๘ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหาร

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ประธานกรรมการให้ออกโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

๘.๓.๓.๓ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๒๑)

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน

(๒) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๗)

(๓) พิจารณาอนุมัติแผนการดำเนินงานประจำปี

(๔) แต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียน

๘.๓.๓.๔ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติการตามที่มอบหมายได้ (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

การประชุมของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๘.๓.๓.๕ กำหนดให้กรรมการบริหารและอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนดตามผลการประเมินผลการดำเนินงาน (ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ ให้กรรมการบริหารและอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดตามผลการประเมินผลการดำเนินงาน

๘.๓.๔ ส่วนที่ ๔ ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง

๘.๓.๔.๑ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียนทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน โดยให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน ความรับผิดชอบ ความประหยัด และความคุ้มค่า ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนดมาตรา ๑๑ (๗) (ร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียนทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน โดยให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน ความรับผิดชอบ ความประหยัด และความคุ้มค่า ทั้งนี้ ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๗)

๘.๓.๔.๒ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้บริหารทุนหมุนเวียนมิใช่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียน ให้การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และเงื่อนไขการจ้างเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด (ร่างมาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้บริหารทุนหมุนเวียนมิใช่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียน ให้การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และเงื่อนไขการจ้างเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

๘.๓.๔.๓ กำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน อำนาจหน้าที่ ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงาน และลูกจ้างให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด (ร่างมาตรา ๒๖)

มาตรา ๒๖ การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน อำนาจหน้าที่ ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้างให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

๘.๓.๕ ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ

๘.๓.๕.๑ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนต้องวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป (ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการบริหารวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

๘.๓.๕.๒ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนต้องจัดทำรายงานการเงินของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลส่งผู้สอบบัญชีภายใน ๖๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี โดยปีบัญชีของทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ เว้นแต่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการบริหารจัดทำรายงานการเงินของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ปีบัญชีของทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ เว้นแต่คณะกรรมการบริหารจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

๘.๓.๕.๓ กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของทุนหมุนเวียนในรอบปีบัญชี โดยให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อกระทรวงการคลังภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี (ร่างมาตรา ๒๙)

มาตรา ๒๙ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของทุนหมุนเวียนในรอบปีบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้คณะกรรมการบริหารนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อกระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี

๘.๓.๕.๔ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของทุนหมุนเวียน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๓๐)

มาตรา ๓๐ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของทุนหมุนเวียน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๘.๓.๖ ส่วนที่ ๖ การประเมินผล

๘.๓.๖.๑ กำหนดให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลเป็นประจำทุกปี โดยต้องประเมินในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดและให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด รวมทั้งให้กรมบัญชีกลางรายงานการประเมินผลทุนหมุนเวียนต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๓๑)

มาตรา ๓๑ ให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลเป็นประจำทุกปี โดยต้องประเมินในด้านต่อไปนี้

- (๑) การเงิน
- (๒) การปฏิบัติการ
- (๓) การสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- (๔) การบริหารจัดการทุนหมุนเวียน
- (๕) ด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้กรมบัญชีกลางรายงานการประเมินผลทุนหมุนเวียนต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุนหมุนเวียน

๘.๓.๖.๒ ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมีกฎหมายกำหนดระบบการประเมินผลการดำเนินงานไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนจัดทำรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมบัญชีกลางภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้กรมบัญชีกลางรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของทุนหมุนเวียนทั้งหมดต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป (ร่างมาตรา ๓๒)

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมีกฎหมายกำหนดระบบการประเมินผลการดำเนินงานไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารจัดทำรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมบัญชีกลางภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้กรมบัญชีกลางรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวม
ของทุนหมุนเวียนทั้งหมดต่อคณะกรรมการ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

หลักเกณฑ์การจัดทำรายงานของทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม
ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๘.๔ หมวด ๓ ทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

๘.๔.๑ กำหนดให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ การขอจัดตั้ง ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียน
ที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลด้วย (ร่างมาตรา ๓๓)

มาตรา ๓๓ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ การขอจัดตั้ง ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียน
ที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลด้วย

๘.๔.๒ กำหนดให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ การบริหาร ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการบริหาร
ทุนหมุนเวียน ส่วนที่ ๔ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ
และส่วนที่ ๖ การประเมินผล ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับ
กับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ
โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๓๔)

มาตรา ๓๔ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ การบริหาร ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการ
บริหารทุนหมุนเวียน ส่วนที่ ๔ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ
และส่วนที่ ๖ การประเมินผล ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับ
ทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะโดยอนุโลม

๘.๔.๓ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด
ในกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ (ร่างมาตรา ๓๕)

มาตรา ๓๕ ในกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔
ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

๘.๕ หมวด ๕ การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

๘.๕.๑ กำหนดให้นำบทบัญญัติในหมวด ๕ การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนนี้ มาใช้บังคับกับการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลและทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล (ร่างมาตรา ๓๖)

มาตรา ๓๖ บทบัญญัติในหมวดนี้ให้ใช้บังคับกับการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลและทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

๘.๕.๒ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน มีอำนาจรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๓๗)

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

๘.๕.๓ กำหนดหลักเกณฑ์ในการรวมทุนหมุนเวียน โดยให้กระทำได้เมื่อทุนหมุนเวียนที่จะรวมกันนั้นมีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ และจะต้องไม่มีผลเป็นการขยายวัตถุประสงค์เกินกว่าวัตถุประสงค์เดิมของทุนหมุนเวียนที่นำมารวมกันนั้น (ร่างมาตรา ๓๘)

มาตรา ๓๘ การรวมทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้เมื่อทุนหมุนเวียนที่จะรวมกันนั้นมีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ และจะต้องไม่มีผลเป็นการขยายวัตถุประสงค์เกินกว่าวัตถุประสงค์เดิมของทุนหมุนเวียนที่นำมารวมกันนั้น

การรวมทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง อาจเป็นการรวมกับทุนหมุนเวียนใดทุนหมุนเวียนหนึ่งหรือรวมกันเป็นทุนหมุนเวียนใหม่ก็ได้

๘.๕.๔ กำหนดหลักเกณฑ์ในการยุบเลิกทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๓๙)

มาตรา ๓๙ การยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) หมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นแล้ว

(๒) ทุนหมุนเวียนได้หยุดการดำเนินงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(๓) มีผลการประเมินผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเวลาสามปีติดต่อกันและคณะกรรมการเห็นสมควรให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น

(๔) มีเหตุอื่นอันสมควรต้องยุบเลิกทุนหมุนเวียนตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๘.๕.๕ กำหนดให้ในการเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนต้องเสนอข้อเท็จจริงและความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย และเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบเลิก ทุนหมุนเวียนใด ให้ถือว่าเป็นการยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้นตามกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีที่ ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เพื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น (ร่างมาตรา ๔๐)

มาตรา ๔๐ ในการเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้คณะกรรมการเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนใด ให้ถือว่าเป็นการยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น ตามกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิก หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น

๘.๕.๖ กำหนดให้เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้รวมทุนหมุนเวียนใด ให้มีผล เป็นการโอนทรัพย์สิน หนี้สิน ภาระผูกพัน สิทธิ หน้าที่ พนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียน เดิมไปเป็นของทุนหมุนเวียนที่คงอยู่ภายหลังการรวมทุนหมุนเวียนหรือของทุนหมุนเวียนใหม่ เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือ แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อรวมทุนหมุนเวียนนั้น (ร่างมาตรา ๔๑)

มาตรา ๔๑ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้รวมทุนหมุนเวียนใด ให้มีผลเป็นการ โอนทรัพย์สิน หนี้สิน ภาระผูกพัน สิทธิ หน้าที่ พนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียนเดิมไปเป็นของ ทุนหมุนเวียนที่คงอยู่ภายหลังการรวมทุนหมุนเวียนหรือของทุนหมุนเวียนใหม่ เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียน ใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อรวมทุนหมุนเวียนนั้น

๘.๕.๗ กำหนดให้การจัดการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนที่รวมหรือยุบเลิกให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประกาศกำหนด เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๔๒)

มาตรา ๔๒ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การจัดการเกี่ยวกับสิทธิ ประโยชน์ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนที่รวมหรือยุบเลิก ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๘.๕.๘ กำหนดให้เมื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน หรือที่ เป็นผู้กำกับดูแลทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อชำระบัญชีของทุนหมุนเวียน และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยในระหว่างการชำระบัญชี ให้ถือว่า ทุนหมุนเวียนนั้นยังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี หากภายหลังจากการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินในกรณียุบเลิกทุนหมุนเวียนดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้วมีเงินคงเหลือ ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๔๓)

มาตรา ๔๓ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนหรือที่ เป็นผู้กำกับดูแลทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี เพื่อชำระบัญชีของทุนหมุนเวียน และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย การชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในระหว่างการชำระบัญชี ให้ถือว่าทุนหมุนเวียนนั้นยังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลา ที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

ในกรณียุบเลิกทุนหมุนเวียน หากภายหลังจากการจัดการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามวรรคหนึ่งเสร็จสิ้นแล้วมีเงินคงเหลือ ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด

๘.๖ บทเฉพาะกาล

๘.๖.๑ กำหนดให้นำกฎ ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียน ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อน เท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้ออกข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการภายในเวลาไม่เกิน ๒ ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๔)

มาตรา ๔๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียน ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎ ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียน ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อน เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง กับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้ออกข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการภายในเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๘.๖.๒ กำหนดให้กรรมการบริหารของทุนหมุนเวียน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง (ร่างมาตรา ๔๕)

มาตรา ๔๕ ให้กรรมการบริหารของทุนหมุนเวียน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง

๘.๖.๓ กำหนดให้ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนตามสัญญาจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าสัญญาจ้างจะสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๔๖)

มาตรา ๔๖ ให้ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนตามสัญญาจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าสัญญาจ้างจะสิ้นสุดลง

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย*

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

๒. ส่วนราชการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง

๓. ความเป็นมา

๓.๑ กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารทุนหมุนเวียนให้เกิดประสิทธิภาพและให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนได้อย่างแท้จริง

๓.๒ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ รับหลักการร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

๓.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓.๔ กรมบัญชีกลางได้แจ้งยืนยันร่างพระราชบัญญัตินี้ ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี พร้อมทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้ว

๔. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๔.๑ เพื่อพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารเงินนอกงบประมาณประเภททุนหมุนเวียนให้มีความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๒ เพื่อให้ดำเนินการของทุนหมุนเวียน ตั้งแต่การขอจัดตั้ง มีคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน การประเมินผล จนถึงการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

๔.๓ เพื่อลดความเสี่ยง เสริมสร้างความโปร่งใส และมีธรรมาภิบาลในการบริหารด้านการเงินการคลังภาครัฐ

* ที่มา : กองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

๕. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

เนื่องจากพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลั่งรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติที่ยังไม่ครอบคลุมการบริหารทุนหมุนเวียนทั้งกระบวนการ ประกอบกับ ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อเป็นทุนในการใช้จ่ายบริหารกิจการของหน่วยงานของรัฐให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่การบริหารทุนหมุนเวียนยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้การบริหารทุนหมุนเวียน มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง เสริมสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของรัฐ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำกับและบริหารทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๖. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

-ไม่มี-

เรื่องเสร็จที่ ๔๑๙/๒๕๕๘

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุดที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๒๒๑ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ตามที่ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้พิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เพื่อให้ภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนด้วย แล้วให้เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) พิจารณา โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงบประมาณ) และผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอ

ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(๑) กำหนดให้การบริหารทุนหมุนเวียนต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ทุนหมุนเวียนใดมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นการเฉพาะซึ่งมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ให้การบริหารทุนหมุนเวียนเป็นไปตามกฎหมายนั้น (ร่างมาตรา ๔)

(๒) กำหนดบทนิยามคำว่า “ทุนหมุนเวียน” ให้ความหมายถึง กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และบทนิยามคำว่า “หน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียน” ให้ความหมายถึง กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน หรือทุนหมุนเวียนที่เป็นนิติบุคคล แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๕)

(๓) กำหนดข้อยกเว้นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับกรณีที่มีเหตุจำเป็น โดยรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนจะประกาศให้ทุนหมุนเวียนใดได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ในเรื่องใดก็ได้ (ร่างมาตรา ๖)

(๔) การจัดตั้งทุนหมุนเวียน

ให้หน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียนเสนอเรื่องการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ รายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๗)

(๕) ทุนหมุนเวียนที่ขอจัดตั้งจะต้องมีคุณลักษณะเบื้องต้น คือ มีความจำเป็นตามนโยบายของรัฐบาล ไม่ซ้ำซ้อนกับทุนหมุนเวียนที่มีอยู่แล้วหรือไม่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ หรือมีการดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับการปฏิบัติงานตามภารกิจปกติของส่วนราชการ ไม่เป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชนหรือรัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้ และไม่มีลักษณะที่กำหนดให้ใช้จ่ายเฉพาะดอกผลโดยขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณเป็นทุนประเดิมและทุนสมทบ เพื่อนำไปฝากสถาบันการเงินเพื่อให้ดอกผลมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน หรือมีคุณลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด (ร่างมาตรา ๘)

(๖) คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนให้ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธาน กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และอธิบดีกรมบัญชีกลาง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการเงิน ด้านการคลัง ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการบริหาร และด้านกฎหมาย ด้านละหนึ่งคน (ร่างมาตรา ๑๐)

คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การบริหารทุนหมุนเวียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี การพิจารณากลับรองการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน การกำกับติดตามการบริหารทุนหมุนเวียน การเสนอแนะคณะรัฐมนตรีในเรื่องการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน การนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และการเสนอรายงานการเงินเมื่อสิ้นปีงบประมาณต่อคณะรัฐมนตรี การประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินและการจัดทำรายงานทางการเงินของทุนหมุนเวียนให้หน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียนปฏิบัติ การพิจารณาและวินิจฉัยเกี่ยวกับมาตรฐานการบริหารทุนหมุนเวียนตามมาตรา ๔ การกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทนสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๑๕)

(๗) คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียน เป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ และผู้แทนกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งหัวหน้าหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียนแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินหกคน โดยอาจพิจารณาแต่งตั้งจากผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หรือผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่
ทุนหมุนเวียนที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารไว้แล้วก็ให้เป็นไปตามที่
กฎหมายนั้นกำหนด

คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการทุนหมุนเวียนให้เป็นไป
ตามวัตถุประสงค์ การกำหนดนโยบาย กำกับ และติดตามการใช้จ่ายทุนหมุนเวียน การกำหนดข้อบังคับ
ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือ
สวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง การพิจารณาให้ความเห็นชอบ
แผนปฏิบัติงานประจำปี และประมาณการรายรับรายจ่ายประจำปีของทุนหมุนเวียนตามที่หน่วยงาน
เจ้าของทุนหมุนเวียนเสนอ

(๘) ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียน

ให้หัวหน้าหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้บริหารจากบุคคลภายนอก
หรือข้าราชการ ทำหน้าที่ในการบริหารทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน
หรือปฏิบัติงานอื่นที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย ทั้งนี้ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง
และเงื่อนไขการจ้างของผู้บริหารทุนหมุนเวียนซึ่งมาจากบุคคลภายนอก ให้เป็นไปตามข้อบังคับ
ที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด สำหรับการกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติ อัตราเงินเดือน
ค่าตอบแทน อำนาจหน้าที่ ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติราชการ และการเลิกจ้าง
พนักงานและลูกจ้าง ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด (ร่างมาตรา ๒๒
และร่างมาตรา ๒๕)

(๙) กำหนดให้กิจการของทุนหมุนเวียนไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง
แรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ และกฎหมายว่าด้วย
เงินทดแทน (ร่างมาตรา ๒๘)

(๑๐) การประเมินผลทุนหมุนเวียน

ให้ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งแล้วเข้าสู่ระบบการประเมินผลการดำเนินงาน
ทุนหมุนเวียน โดยต้องประเมินเกี่ยวกับการเงิน การปฏิบัติการ การสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสีย
การบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน และด้านอื่น ๆ (ร่างมาตรา ๓๕) สำหรับกรณีที่กฎหมายกำหนดให้
ทุนหมุนเวียนมีระบบการประเมินผลไว้เป็นการเฉพาะ ให้หน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียนจัดทำรายงาน
ผลการประเมินผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายฯ ภายในหกสิบวันนับแต่
วันสิ้นปีบัญชี เพื่อให้กรมบัญชีกลางรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปเสนอต่อคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๓๗)

(๑๑) การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

ให้คณะกรรมการนโยบายฯ โดยอนุมติคณะรัฐมนตรี มีอำนาจรวมหรือยุบเลิก
ทุนหมุนเวียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๙) ซึ่งการรวมทุนหมุนเวียนจะกระทำได้
เมื่อทุนหมุนเวียนที่จะรวมมีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ และต้องไม่เป็น
การขยายวัตถุประสงค์เกินกว่าวัตถุประสงค์เดิมของทุนหมุนเวียนที่นำมารวมกัน โดยการรวมอาจจัดตั้ง
เป็นทุนหมุนเวียนขึ้นใหม่หรือโดยการรวมทุนหมุนเวียนเดิมเข้าด้วยกัน (ร่างมาตรา ๔๐) ส่วนการยุบเลิก
ทุนหมุนเวียนให้กระทำได้เมื่อ (๑) หมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ (๒) ทุนหมุนเวียนได้หยุดดำเนินการ
โดยไม่มีเหตุอันสมควร (๓) คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนมีมติไม่ให้มีการประเมิน

เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน (ร่างมาตรา ๔๑) ทั้งนี้ ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนที่จะถูกยุบเลิกเป็นทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ ให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนมีอำนาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายเพื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติเฉพาะได้ และหลังจากที่ได้มีการรวมทุนหมุนเวียนแล้ว ให้โอนสินทรัพย์และหนี้สินของทุนหมุนเวียนเดิมไปเป็นของทุนหมุนเวียนใหม่หรือที่รวมเข้าด้วยกัน (ร่างมาตรา ๔๓) และให้หัวหน้าหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อยุบเลิกบัญชีของทุนหมุนเวียน และให้นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยในระหว่างที่มีการชำระบัญชี ให้ถือว่าทุนหมุนเวียนนั้นยังคงตั้งอยู่เท่าที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี สำหรับกรณีที่ปรากฏว่ามีเงินคงเหลือ ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด (ร่างมาตรา ๔๕)

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. แล้ว มีความเห็นว่า การกำหนดให้มีกฎหมายกลางสำหรับการกำกับดูแลการบริหารทุนหมุนเวียนนั้น สมควรกำหนดให้มีผลใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการบริหารทุนหมุนเวียนไว้เป็นการเฉพาะเท่านั้น สำหรับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลนั้น โดยที่กฎหมายกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารทุนหมุนเวียนไว้แล้ว กรณีจึงไม่ควรต้องอยู่ภายใต้บังคับร่างพระราชบัญญัติอีก เว้นแต่เป็นกรณีที่กฎหมายเฉพาะนั้นไม่ได้กำหนดในเรื่องที่ร่างพระราชบัญญัติฯ นี้กำหนดไว้ การบริหารทุนหมุนเวียนก็ต้องอยู่ภายใต้บังคับร่างพระราชบัญญัติฯ นี้ เฉพาะในเรื่องนั้น ๆ ด้วย ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงได้ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ โดยแบ่งหมวดออกเป็นบทบัญญัติสำหรับใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล บทบัญญัติสำหรับใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล และบทบัญญัติที่ใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนทั้งที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลและไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งสามารถสรุปผลการพิจารณาได้ดังนี้

๒.๑ วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

กำหนดให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้ทุนหมุนเวียนและกรมบัญชีกลางมีระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้

๒.๒ บทนิยาม (ร่างมาตรา ๔)

ตัดบทนิยามคำว่า “หน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียน” ออก และเพิ่มบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” แทน เนื่องจากหน่วยงานของรัฐอาจเป็นผู้กำกับดูแลทุนหมุนเวียนแต่ไม่ได้เป็นหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียน

๒.๓ ตัดบทบัญญัติที่กำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายฯ มีอำนาจประกาศให้ทุนหมุนเวียนใดได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ออก เพื่อมิให้เกิดความลักลั่นในการใช้บังคับกฎหมาย

๒.๔ เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้กฎหมายสำหรับทุนหมุนเวียนที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว โดยให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนดังกล่าวเป็นไปตามที่กฎหมายนั้นกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ ให้ใช้บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒.๕ คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

ปรับปรุงองค์ประกอบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยตัดกรรมการโดยตำแหน่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการบริหารทุนหมุนเวียนออก และกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถแต่งตั้งผู้ที่เคยเป็นผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานธุรกิจภาคเอกชน เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้ สำหรับบทบัญญัติตามร่างมาตรา ๑๖ เดิม ที่กำหนดให้ประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด นั้น เนื่องจากคณะกรรมการนโยบายฯ เป็นกรรมการที่แต่งตั้งตามกฎหมายจึงได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดบทบัญญัตินี้ไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้

๒.๖ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

ปรับปรุงองค์ประกอบให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ

๒.๗ การประเมินผล

ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการประเมินผลทุนหมุนเวียน โดยให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ในการประเมินผลทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล สำหรับทุนหมุนเวียนที่มีกฎหมายกำหนดระบบการประเมินผลไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารจัดการจัดทำรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมบัญชีกลางเพื่อรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลในภาพรวมของทุนหมุนเวียนต่อคณะกรรมการนโยบายฯ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒.๘ กำหนดหลักเกณฑ์การนำบทบัญญัติเกี่ยวกับทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

เพื่อให้การขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนไม่ว่าจะมีสถานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เดียวกันทั้งหมด จึงกำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมาใช้บังคับกับการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลด้วย นอกจากนี้ ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลซึ่งไม่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องการบริหาร คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ผู้บริหาร พนักงานและลูกจ้าง การบัญชีและการตรวจสอบ และการประเมินผลทุนหมุนเวียนไว้เป็นการเฉพาะให้นำบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติดังกล่าวให้คณะกรรมการนโยบายฯ มีอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาด

๒.๙ การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

โดยที่บทบัญญัติเกี่ยวกับการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ยังคงเป็นไปตามหลักการเดิมที่กำหนดอยู่ในพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังก่อตั้งหรือยุบเลิก

ทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลั่งรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนฯ นอกจากนี้ได้เพิ่มเติมบทบัญญัติให้โอนทรัพย์สิน หนี้สิน ภาระผูกพัน สิทธิ หน้าที่ พนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียนเดิมไปเป็นของทุนหมุนเวียนที่คงอยู่หลังการรวมทุนหมุนเวียนหรือของทุนหมุนเวียนใหม่ และกำหนดให้การจัดการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนที่รวมหรือยุบเลิกเป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๒.๑๐ บทเฉพาะกาล

(๑) ให้นำข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อน ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการภายในเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๒) ให้กรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง

(๓) ให้ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนตามสัญญาจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าสัญญาจ้างจะสิ้นสุดลง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๘

.

กรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ*

* ที่มา : สำนักกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, กรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ (กันยายน ๒๕๕๔): ๑-๑๑.

กรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่มีหน้าที่พิจารณาการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของหน่วยงานของรัฐ ได้จัดทำกรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีความประสงค์หรืออยู่ระหว่างการศึกษการจัดตั้งทุนหมุนเวียนได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ กระบวนการ วิธีปฏิบัติ การจัดเตรียมข้อมูล และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งทุนหมุนเวียน รวมถึงกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับทุนหมุนเวียนได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น และสามารถใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนได้อย่างเหมาะสม และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด นอกจากนี้ เหตุผลสำคัญประการหนึ่งของการจัดทำกรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนนี้ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะจัดตั้งทุนหมุนเวียนสามารถจัดทำข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดตั้งทุนหมุนเวียนได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นมาตรฐานเพียงพอสำหรับการพิจารณาของคณะกรรมการฯ และเป็นประโยชน์ในการนำเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีประกอบการพิจารณาจัดตั้งทุนหมุนเวียนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

๒. คำจำกัดความ

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการกลั่นกรองการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

“ทุนหมุนเวียน” หมายถึง กองทุนหรือทุนหมุนเวียน เงินทุนหรือเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งเป็นเงินนอกงบประมาณประเภทหนึ่งที่ตั้งตามความจำเป็นของหน่วยงานของรัฐหรือตามนโยบายของรัฐบาล โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๓ ทุนหมุนเวียน หมายความว่า ทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้

มาตรา ๑๒ การจ่ายเงินเป็นทุนหรือเป็นทุนหมุนเวียนเพื่อการใด ๆ ให้กระทำได้แต่โดยกฎหมาย

“หน่วยงานของรัฐ” หมายถึง กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจแต่ไม่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. ขอบเขตของการใช้งาน

หน่วยงานของรัฐตามความหมายในคู่มือฯ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจแต่ไม่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความประสงค์หรืออยู่ระหว่างการศึกษารายการจัดตั้งทุนหมุนเวียน สามารถใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนได้อย่างเหมาะสมและเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดต่อไป

๔. หลักการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

การจัดตั้งทุนหมุนเวียน จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นกิจกรรมที่ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อสาธารณะประโยชน์ หรือเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อช่วยเหลือในการครองชีพหรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และไม่สามารถใช้วิธีการดำเนินการตามระเบียบของทางราชการได้ ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าวต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ต้องก่อให้เกิดรายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานกลับเข้าสมทบเป็นแหล่งรายรับของทุนหมุนเวียน ซึ่งมีไม่มาจากเงินงบประมาณแผ่นดินแต่เพียงอย่างเดียว โดยอนุญาตให้นำเงินรายรับนั้นมาสมทบไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

๕. คุณลักษณะเบื้องต้นของทุนหมุนเวียนที่ขอจัดตั้ง

๕.๑ ลักษณะการดำเนินงานต้องไม่ซ้ำซ้อนกับทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว หรือไม่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐอื่น หรือมีการดำเนินงานในลักษณะเดียวกับการปฏิบัติงานตามภารกิจปกติของส่วนราชการ

๕.๒ ต้องเป็นการดำเนินงานที่ไม่เป็นการแข่งขันกับภาคเอกชน/รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชน/รัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้

๕.๓ ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งต้องไม่มีลักษณะที่กำหนดให้ใช้จ่ายเฉพาะดอกผลโดยขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณเป็นทุนประเดิมและเงินสมทบ เพื่อนำไปฝากสถาบันการเงินเพื่อให้ได้ดอกผลมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน

๕.๔ ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการใดกิจการหนึ่งที่จำเป็น และมีความสำคัญในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานและวงเงินในการดำเนินการไว้ให้ชัดเจน

๖. ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นแล้ว ต้องเข้าสู่ระบบการประเมินผลการดำเนินงานของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังกำหนด

๖.๒ กระทรวงการคลังจะดำเนินการยุบเลิกทุนหมุนเวียน หากปรากฏว่าทุนหมุนเวียนนั้นหมดความจำเป็นตามวัตถุประสงค์หรือหยุดดำเนินการอันไม่มีเหตุอันสมควร และไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด หรือรวมทุนหมุนเวียนในกรณีที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังก่อตั้งหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓

๖.๓ กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนำเงินทุนหมุนเวียนที่ฝากไว้กับสถาบันการเงินเข้ามาฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หรือให้นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินหากทุนหมุนเวียนนั้นมีเงินคงเหลือเกินความจำเป็น

๖.๔ การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ให้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนโดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และสำนักงบประมาณไว้ด้วย

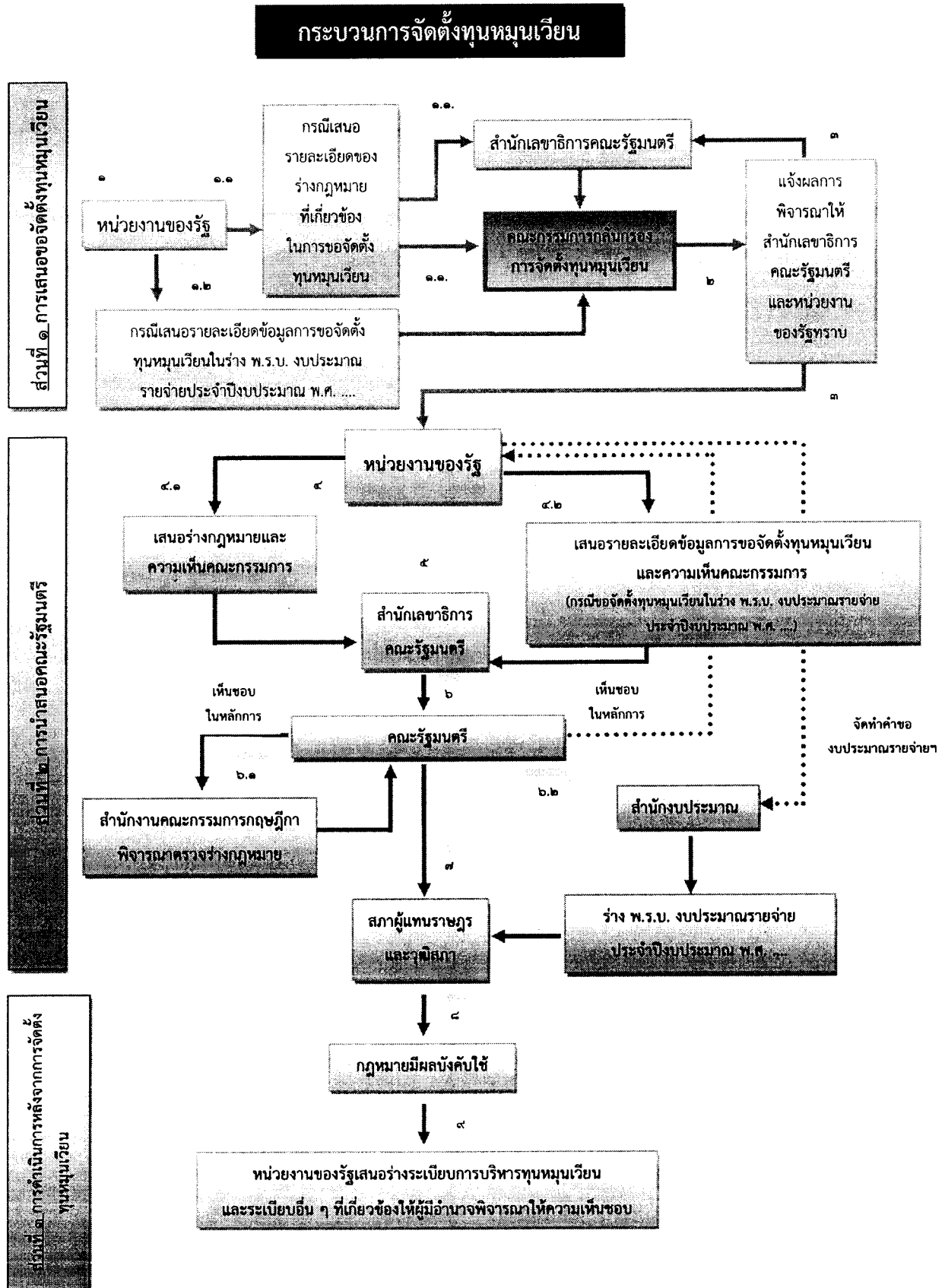
๖.๕ ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นแล้ว ต้องจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินที่ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๗๐ และส่งให้กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อนำเสนอภาพรวมต่อคณะรัฐมนตรีและรายงานให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภารับทราบต่อไป

๖.๖ ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นแล้ว ต้องบันทึกข้อมูลและจัดทำรายงานสารสนเทศที่เกี่ยวข้องตามรูปแบบและแนวทางที่กรมบัญชีกลางกำหนด เช่น การดำเนินงานในระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการเงินนอกงบประมาณ (CFO) เป็นต้น

๗. กระบวนการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

หน่วยงานของรัฐที่มีความประสงค์จะจัดตั้งทุนหมุนเวียน จำเป็นต้องพิจารณาถึงความจำเป็นตามหลักการในการจัดตั้งทุนหมุนเวียน และต้องคำนึงถึงความพร้อมที่จะดำเนินการภายใต้วัตถุประสงค์ของทุนที่ได้จัดตั้งขึ้น ในด้านโครงสร้างการกำกับดูแลทุนหมุนเวียนและบริหารงานภายในองค์กร การกำหนดวิธีการ ระเบียบหลักเกณฑ์และข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน รวมทั้งมีการกำหนดการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนอย่างชัดเจน โดยกระบวนการจัดตั้งทุนหมุนเวียน แบ่งออกเป็น ๓ ส่วนสำคัญ ได้แก่ ส่วนที่ ๑ การเสนอขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน ส่วนที่ ๒ การนำเสนอคณะรัฐมนตรี และส่วนที่ ๓ การดำเนินการหลังจากจัดตั้งทุนหมุนเวียน มีรายละเอียด ดังนี้

กรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ

ส่วนที่ ๑ : การเสนอขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน

(๑) หน่วยงานของรัฐสามารถเสนอขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนได้ใน ๒ แนวทาง แนวทางที่หนึ่งเป็นการเสนอขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนภายใต้ร่างกฎหมายเฉพาะ (ร่างพระราชบัญญัติ) และแนวทางที่สองเป็นการเสนอขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนภายใต้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

(๒) การเสนอขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนทั้งสองแนวทางดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องจัดทำข้อมูลรายละเอียดตามแนวปฏิบัติการจัดตั้งทุนหมุนเวียน ส่งให้กรมบัญชีกลางในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ เพื่อตรวจสอบรายละเอียดความครบถ้วนของข้อมูลพื้นฐานตามกรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นก่อนดำเนินการต่อไป

(๓) กรมบัญชีกลางนำเสนอผลการพิจารณาของคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณาจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้น ๆ พร้อมทั้งแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการให้หน่วยงานของรัฐทราบด้วย

ส่วนที่ ๒ : การนำเสนอคณะรัฐมนตรี

(๑) การนำเสนอความเห็นของคณะกรรมการประกอบการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

(๑.๑) หน่วยงานของรัฐที่เสนอรายละเอียดการจัดตั้งทุนหมุนเวียนภายใต้ร่างกฎหมายเฉพาะ ให้เสนอร่างกฎหมายและข้อมูลเพิ่มเติม พร้อมความเห็นของคณะกรรมการเสนอต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบหลักการการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

(๑.๒) หน่วยงานของรัฐที่เสนอขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนภายใต้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ให้จัดทำข้อมูลเพิ่มเติม พร้อมความเห็นของคณะกรรมการเสนอต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบก่อนส่งให้สำนักงบประมาณและกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง)

(๒) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีและแจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐที่ขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนดำเนินการต่อไป

(๓) กรณีคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการ

(๓.๑) คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการร่างกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งทุนหมุนเวียน โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะจัดส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

(๓.๒) กรณีหน่วยงานของรัฐที่เสนอขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนภายใต้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ต้องดำเนินการขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณเป็นทุนประเดิมในการจัดตั้งทุนหมุนเวียน ทั้งนี้ สำนักงบประมาณจะพิจารณากำหนดเป็นมาตราหนึ่งในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. เพื่อเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ส่วนที่ ๓ : การดำเนินการหลังจากการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

(๑) ภายหลังจากที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนมีผลบังคับใช้ ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการจัดทำร่างระเบียบการบริหารทุนหมุนเวียน และระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เสนอให้ผู้มีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเริ่มดำเนินการ ซึ่งสามารถจำแนกเป็น ๒ กรณี ดังต่อไปนี้

(๑.๑) กรณีหน่วยงานของรัฐที่เสนอจัดตั้งทุนหมุนเวียนภายใต้ร่างกฎหมายเฉพาะ ให้จัดทำร่างระเบียบการบริหารทุนหมุนเวียน และร่างระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เสนอให้ผู้มีอำนาจที่กำหนดไว้ในร่างกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ กระทรวงการคลัง หรือคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนประกาศใช้ระเบียบดังกล่าวหลังจากที่กฎหมายเฉพาะมีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป

สำหรับกรณีที่ร่างกฎหมายเฉพาะมิได้กำหนดผู้มีอำนาจในการพิจารณาเห็นชอบร่างระเบียบการบริหารทุนหมุนเวียน และร่างระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้นายกรัฐมนตรีเสนอร่างระเบียบฯ ต่อกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนถือปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(๑.๒) กรณีหน่วยงานของรัฐที่เสนอขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนภายใต้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ให้เสนอร่างระเบียบการบริหารทุนหมุนเวียน และร่างระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนถือปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(๒) เมื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามข้อ (๑.๑) และ (๑.๒) มีผลบังคับใช้ ให้นายกรัฐมนตรีเจ้าสังกัดทุนหมุนเวียนแจ้งกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) พร้อมทั้งขออนุมัติเปิดบัญชีเงินฝากของทุนหมุนเวียนกับกระทรวงการคลัง เมื่อสำนักงบประมาณอนุมัติเงินประจำงวดแล้วหรือเงินจากแหล่งอื่น ๆ ที่กำหนดให้เป็นรายรับของทุนหมุนเวียน ให้นายกรัฐมนตรีเบิกเงินดังกล่าวฝากส่งเข้าบัญชีทุนหมุนเวียนเพื่อเก็บรักษาไว้ที่กระทรวงการคลังต่อไป

๔. การจัดเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณา

ในการเสนอขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนต่อคณะกรรมการ หน่วยงานของรัฐต้องจัดเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณา ดังนี้

กรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ

ตาราง แสดงการจัดเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. หลักการและเหตุผล	ให้ระบุรายละเอียดโดยแจกแจงเป็นหัวข้อหรือภาพรวมที่มีสาระสำคัญเกี่ยวเนื่องอันนำไปสู่การพิจารณาจัดตั้งทุนหมุนเวียน เช่น • ที่มาและความจำเป็นในการจัดตั้งทุนหมุนเวียน • ข้อเท็จจริง และสภาพแวดล้อมที่นำไปสู่ความจำเป็นที่จะต้องมีทุนหมุนเวียน
๒. วัตถุประสงค์	เจตนารมณ์หรือความต้องการของทุนหมุนเวียนว่ามีความประสงค์ที่จะจัดตั้งทุนหมุนเวียนมาเพื่อดำเนินการกิจกรรมหรือข้อใดอย่างใด โดยควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ • มีขอบเขตของกรอบวัตถุประสงค์ชัดเจน • สามารถปฏิบัติและประเมินผลได้ • มีลักษณะเฉพาะเจาะจงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน
๓. เป้าหมาย	ความคาดหวังล่วงหน้าในสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์แล้ว ซึ่งสามารถแสดงได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ • กรณีเชิงปริมาณควรระบุหน่วยนับที่ต้องการ เช่น ความถี่ ร้อยละ อัตราส่วน หรือจำนวนตัวเลขทั่วไป • กรณีเชิงคุณภาพควรแสดงถึงความรู้ความสามารถ ความกินดีอยู่ดีของประชาชน ความคงทนถาวร และความสมบูรณ์ ทั้งนี้ เป้าหมายควรต้องระบุถึงผลสำเร็จในการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ ของทุนหมุนเวียน ซึ่งสามารถประเมินผลได้ภายในกำหนดช่วงระยะเวลาหนึ่ง (ไม่ควรเกิน ๕ ปี) หรือกรณีทุนหมุนเวียนดำเนินงานต่อเนื่องให้ใช้ระยะเวลาตามแผนยุทธศาสตร์หรือการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน
๔. ความซ้ำซ้อน	ระบุข้อเท็จจริงที่แสดงถึงความไม่ซ้ำซ้อนของทุนหมุนเวียนที่จะขอจัดตั้งเทียบกับทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว หรือหน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐอื่น รวมทั้งไม่เป็นการแข่งขันกับภาคเอกชน
๕. หน่วยงานของรัฐหรือทุนหมุนเวียนที่เกี่ยวข้อง	ระบุรายละเอียดของหน่วยงานของรัฐหรือทุนหมุนเวียนที่มีลักษณะหรือขอบเขตของงานที่มีความเกี่ยวเนื่องกับทุนหมุนเวียนที่จะขอจัดตั้ง
๖. ระยะเวลาดำเนินงาน	• ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งตามนโยบายของรัฐ หรือตามมติคณะรัฐมนตรี เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการใดกิจการหนึ่งที่จำเป็น และมีความสำคัญ ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานที่ชัดเจน (ไม่ควรเกิน ๕ ปี) • กรณีทุนหมุนเวียนที่ไม่สามารถระบุขอบเขตระยะเวลาดำเนินงาน จะต้องมีการกำหนดเงื่อนไขในการยุบเลิกทุนหมุนเวียนว่าเกิดขึ้นในกรณีใดบ้าง

กรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ

ข้อ	รายละเอียด
๗. โครงสร้างการบริหารงาน ทุนหมุนเวียน	กำหนดหน่วยงานทำหน้าที่รับผิดชอบกำกับและบริหารงานทุนหมุนเวียน รวมทั้ง การกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการภายในของทุนหมุนเวียนที่ชัดเจน
๘. แผนการดำเนินงาน (Action Plan)	ระบุกิจกรรมหลักที่สำคัญ ที่มีความสอดคล้องกับระยะเวลาดำเนินการของ ทุนหมุนเวียน รวมทั้งระบุส่วนงานกำกับดูแลในแต่ละกิจกรรม
๙. แนวทาง/วิธีการดำเนินงาน	ระบุข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้ • รูปแบบการบริหารทุนหมุนเวียนว่าจะบริหารในรูปของคณะกรรมการ บริหารโดยส่วนงานภายในหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ หรือโดยวิธีอื่นใด รวมทั้งระบุ องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน • โครงสร้างองค์กรของทุนหมุนเวียน รวมทั้งบุคลากรที่จะปฏิบัติงาน ให้ทุนหมุนเวียน • ขั้นตอนการดำเนินงานพร้อมทั้งหลักเกณฑ์การพิจารณาดำเนินการ ตั้งแต่รับเรื่อง/อนุมัติ/รับ - จ่ายเงิน/ติดตาม/รายงาน เป็นต้น
๑๐. แหล่งเงินทุน	ระบุถึงแหล่งที่มาของเงินทุน เช่น จำนวนเงินทุนประเดิม เงินที่ได้รับจากเงิน งบประมาณรายจ่ายประจำปี และเงินสมทบจากแหล่งอื่น ๆ พร้อมทั้งแสดงเอกสาร หรือหลักฐานอื่นใดที่บ่งบอกได้ว่าทุนหมุนเวียนมีโอกาสได้รับเงินจากแหล่งเงินทุน ที่ระบุได้จริง
๑๑. ประมาณการรายรับและ ประมาณการรายจ่าย	• ประมาณการรายรับ แสดงรายละเอียดจำนวนรายรับและแหล่งที่มาของ รายรับของทุนหมุนเวียน พร้อมทั้งให้จัดทำประมาณการรายรับจากแหล่งต่าง ๆ ที่สามารถกลับเข้ามาสมทบเป็นเงินทุนโดยให้จัดทำเป็นรายปี ทั้งนี้ ประมาณการ รายรับดังกล่าวให้แสดงรายละเอียดทั้งประมาณการวงเงินงบประมาณประจำปี ที่คาดว่าจะได้รับจัดสรรจากสำนักงานงบประมาณ และแหล่งอื่น ๆ ดังนี้ - กรณีเป็นทุนหมุนเวียนที่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดในการดำเนินงาน ชัดเจน ให้จัดทำประมาณการรายรับตั้งแต่เริ่มจัดตั้งจนถึงปีที่ยุติ/สิ้นสุด การดำเนินงาน - กรณีเป็นทุนหมุนเวียนที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้จัดทำประมาณการ รายรับ ๕ ปี ตั้งแต่เริ่มจัดตั้ง • ประมาณการรายจ่าย แสดงรายละเอียดหลักเกณฑ์การใช้จ่าย ทุนหมุนเวียนในแต่ละกิจกรรม และประมาณการรายจ่ายแต่ละปีซึ่งต้องสอดคล้องกับ การจัดทำประมาณการรายรับในแต่ละกรณี
๑๒. กระบวนการติดตามความสำเร็จ ของงาน	กำหนดส่วนงานหรือผู้รับผิดชอบติดตามความสำเร็จของกิจกรรมตามแผนการ ดำเนินงาน รวมทั้งระบุรายละเอียดวิธีการติดตาม/รายงานผลการดำเนินงาน/ ฐานะการเงิน/ปัญหาและอุปสรรค เป็นต้น

กรอบคู่มือการจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ

ข้อ	รายละเอียด
๑๓. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis)	● จุดแข็ง (Strengths) หมายถึง ข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในของหน่วยงานของรัฐ/ทุนหมุนเวียน เช่น จุดแข็งด้านส่วนประกอบด้านการเงิน ด้านการผลิต ด้านทรัพยากรบุคคล ซึ่งหน่วยงานของรัฐ/ทุนหมุนเวียนจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดแผนกลยุทธ์ ● จุดอ่อน (Weaknesses) หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อนที่เป็นผลจากปัจจัยภายในของหน่วยงานของรัฐ/ทุนหมุนเวียน เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน ซึ่งหน่วยงานของรัฐ/ทุนหมุนเวียนจะต้องหาวิธีในการแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ ● โอกาส (Opportunities) หมายถึง โอกาสซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งเป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ/ทุนหมุนเวียน โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน ● อุปสรรค (Threats) หมายถึง อุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยภายนอกเป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งหน่วยงานของรัฐ/ทุนหมุนเวียนจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องและขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
๑๔. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเงิน	แสดงรายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนและผลตอบแทนการลงทุน ความคุ้มค่าของการลงทุน ทั้งนี้ ต้องระบุหลักการวิเคราะห์ วิธีคำนวณ และข้อสมมุติฐานต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการประมาณการค่าใช้จ่าย และผลประโยชน์ที่จะเกิดจากการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนว่ามีความสมเหตุสมผลเพียงใด โดยพิจารณาจาก ● ความเหมาะสมในการประมาณการค่าใช้จ่ายของทุนหมุนเวียนมีสมมุติฐานเป็นที่ยอมรับและตรวจสอบได้ และครอบคลุมรายการต่าง ๆ ครบถ้วนหรือไม่ ● ความเหมาะสมของรายรับและแหล่งที่มาของรายรับให้พิจารณาว่ามีความพร้อมหรือความเป็นไปได้ในการจัดหาหรือไม่ ประมาณการของรายรับที่ตั้งไว้มีความครบถ้วนและสมแก่เหตุผลหรือไม่ รวมทั้งให้พิจารณาถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่สามารถประมาณการออกมาเป็นรูปตัวเงินได้ ● การวิเคราะห์ความเหมาะสมในการลงทุน มีหลักเกณฑ์การพิจารณาว่าทุนหมุนเวียนนั้น จะมีความคุ้มค่าในการลงทุนหรือไม่ โดยใช้ตัวชี้วัดต่าง ๆ ดังนี้ - มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value หรือ NPV) โดยทุนหมุนเวียนที่มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิมากกว่าศูนย์จะเป็นทุนหมุนเวียนที่คุ้มค่าในการลงทุน - อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio หรือ B/C) โดย B/C มากกว่าหนึ่งจะเป็นทุนหมุนเวียนที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่า - อัตราผลตอบแทนของทุนหมุนเวียน (Internal Rate of Return หรือ IRR) โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างผลประโยชน์กับเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายของทุนหมุนเวียน - การวิเคราะห์ด้านสังคม โดยทั่วไปจะใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ ประสิทธิภาพ ต้นทุน และค่าใช้จ่าย (Cost effectiveness)

กรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ

ข้อ	รายละเอียด
๑๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	- การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis) เป็นการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการลงทุนภายใต้สมมติฐานเพื่อให้ทราบขีดความเสี่ยงในการลงทุน หากข้อสมมติฐานเปลี่ยนแปลงไปจากกรณีเดิม (Base Case) เช่น การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายและการลดลงของรายได้ เป็นต้น แสดงผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม หลังจากที่ทุนหมุนเวียนได้ดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนด โดยผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับอาจกำหนดในรูปแบบเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ

๙. การจัดแบ่งประเภททุนหมุนเวียน

ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นในหน่วยงานของรัฐ จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการภายใต้กรอบวัตถุประสงค์และกิจกรรมที่แตกต่างกันตามความจำเป็นและภารกิจของหน่วยงานนั้นๆ โดยที่กรมบัญชีกลางได้จำแนกประเภทของทุนหมุนเวียน เพื่อประโยชน์ในการกำกับ ดูแล และพัฒนาการบริหารจัดการทุนหมุนเวียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และรูปแบบกิจกรรมในการดำเนินงาน ดังนี้

ประเภท	กรอบวัตถุประสงค์
ทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืม	เพื่อนำเงินทุนมาปล่อยให้กู้ยืม โดยอาจคิดดอกเบี้ยหรือไม่คิดดอกเบี้ยจากบุคคลที่มาขอกู้ยืม ได้แก่ บุคคลในส่วนราชการ กระทรวง ภาคเอกชน เกษตรกร และประชาชนทั่วไป โดยจะทยอยใช้คืนเงินกู้ยืมในภายหลัง ตัวอย่าง: กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นต้น
ทุนหมุนเวียนเพื่อการจำหน่ายและการผลิต	เพื่อซื้อและ/หรือผลิตสินค้าต่าง ๆ เพื่อจำหน่ายให้แก่หน่วยงานราชการ องค์กรเฉพาะกิจต่าง ๆ รวมทั้งภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป ตัวอย่าง: เงินทุนหมุนเวียนการผลิตเหรียญกษาปณ์และการทำของ เงินทุนหมุนเวียนยางพารา เงินทุนหมุนเวียนยาเสพติด เป็นต้น
ทุนหมุนเวียนเพื่อการบริการ	เพื่อให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ แก่หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป โดยอาจมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการให้บริการ ตัวอย่าง: เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการบริหารท่าเรือพาณิชย์สัตว์บก-กองทัพเรือ เงินทุนค่าธรรมเนียมผ่านทาง เงินทุนหมุนเวียนสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจันทวิถีภูเก็ต เป็นต้น
ทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	เพื่อให้เงินทดแทน ช่วยเหลือ สงเคราะห์แก่ประชาชนโดยรวม โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่ด้อยโอกาสหรือประสบปัญหาความยากลำบาก ให้ได้รับประโยชน์จากภาครัฐอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ การช่วยเหลือบางกลุ่มเป้าหมายอาจมีส่วนร่วมในการจ่ายเงินสมทบเข้าทุนหมุนเวียน ตัวอย่าง: กองทุนประกันสังคม กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กองทุนคุ้มครองเด็ก เป็นต้น

กรอบคู่มือการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนของทางราชการ

ประเภท	กรอบวัตถุประสงค์
ทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม	เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของภาครัฐและประชาชนส่วนรวม โดยไม่มุ่งหวังกำไร ตัวอย่าง: เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี กองทุนส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย กองทุนสำหรับผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ เป็นต้น

รายชื่อกู้ยืมเงินในการกำกับดูแลของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

จำแนกตามประเภท *

ลำดับ	ชื่อกู้ยืมเงิน	ชื่อหน่วยงานเจ้าสังกัด	จัดตั้งปี พ.ศ.
ประเภทเพื่อการกู้ยืม			
1	1 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.)	กรมส่งเสริมสหกรณ์	2542
2	2 กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	2518
3	3 กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	2546
4	4 กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	2517
5	5 กองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน	กรมการจัดหางาน	2545
6	6 กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	2546
7	7 กองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	2539
8	8 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง	2539
9	9 กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (ICL)	สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง	2549
10	10 กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ	2550
11	11 กองทุนส่งเสริมศิลปกรรมร่วมสมัย	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	2551
12	12 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	2531
13	13 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครู	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)	2540
14	14 กองทุนส่งเสริมโรงเรียนในระบบ	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	2551
15	15 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรมไทย	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	2525
16	16 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อให้ข้าราชการสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกู้ยืมเพื่อชำระหนี้สิน	สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	2540
17	17 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	2548
ประเภทเพื่อการจำหน่ายและการผลิต			
18	1 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อผลิตและขายพันธุ์พืช	กรมการข้าว	2537
19	2 เงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่น ๆ	กรมประมง	2523
20	3 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อผลิตวัคซีนจำหน่าย	กรมปศุสัตว์	2523
21	4 เงินทุนหมุนเวียนโรงงานแปรรูปอาหาร	กรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	2552
22	5 เงินทุนหมุนเวียนโรงงานฟอกหนัง	กองทัพบก-กรมพลธิการทหารบก	2551
23	6 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อผลิตรูปถ่ายทางอากาศ	กองบัญชาการทหารสูงสุด/กรมแผนที่ทหาร	2535

* ที่มา : ข้อมูลออนไลน์ สำนักกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง สืบค้นได้จาก <http://saraban-law.cgd.go.th/>

ลำดับ	ชื่อทุนหมุนเวียน	ชื่อหน่วยงานเจ้าสังกัด	จัดตั้งปี พ.ศ.
24	7 เงินทุนหมุนเวียนโรงงานกลั่นกรรมทหาร	สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	2507
25	8 เงินทุนหมุนเวียนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	2521
26	9 เงินทุนหมุนเวียนโรงงานผลิตวัตถุระเบิดทหาร	สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	2532
27	10 เงินทุนหมุนเวียนศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ	สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	2524
28	11 เงินทุนหมุนเวียนการแสดงเหรียญกษาปณ์และเงินตราไทย	กรมธนารักษ์	2520
29	12 เงินทุนหมุนเวียนการผลิตเหรียญกษาปณ์และการทำทอง	กรมธนารักษ์	2546
30	13 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อจัดทำแผ่นป้ายทะเบียนรถ	กรมการขนส่งทางบก	2544
31	14 เงินทุนหมุนเวียนดำเนินการโครงการผลิตถ่านหินเป็นพลังงานทดแทน	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	2546
32	15 เงินทุนหมุนเวียนข่าวสารการพาณิชย์	กรมส่งเสริมการส่งออก	2493
33	16 เงินทุนหมุนเวียนยาเสพติด	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	2466
34	17 เงินทุนหมุนเวียนสำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา	สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	2549
ประเภทเพื่อการบริหาร			
35	1 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการบริหารท่าเรือพาณิชย์สัตว์หีบ-กองทัพเรือ	กองทัพเรือ	2536
36	2 เงินทุนหมุนเวียนกรมการบินพลเรือน	กรมการบินพลเรือน	2522
37	3 เงินทุนค่าธรรมเนียมผ่านทาง	กรมทางหลวง	2504
38	4 เงินทุนหมุนเวียนค่าเครื่องจักรกลของกรมทางหลวง	กรมทางหลวง	2523
39	5 เงินทุนหมุนเวียนสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ จังหวัดภูเก็ต	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	2529
40	6 เงินทุนหมุนเวียนการพิมพ์หนังสือพจนานุกรมและเอกสารทางวิชาการ	ราชบัณฑิตยสถาน	2497
ประเภทเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม			
41	1 กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร/สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร	2542
42	2 กองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ	กรมการจัดหางาน	2529
43	3 กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	2541
44	4 กองทุนประกันสังคม	สำนักงานประกันสังคม	2533
45	5 กองทุนเงินทดแทน	สำนักงานประกันสังคม	2537
46	6 กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย	สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)	2535
47	7 กองทุนสำหรับพนักงานที่ได้รับผลกระทบจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ	2544
48	8 กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	2539
49	9 กองทุนคุ้มครองธุรกิจน้ำดื่ม	กรมการท่องเที่ยว	2551

ลำดับ	ชื่อทุนหมุนเวียน	ชื่อหน่วยงานเจ้าสังกัด	จัดตั้งปี พ.ศ.
50	10 เงินทุนหมุนเวียนโรงงานในอารักขา	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	2526
51	11 กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม	สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	2546
52	12 กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	2551
53	13 กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	2535
54	14 กองทุนสงเคราะห์	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์	2551
55	15 กองทุนการแพทย์ฉุกเฉิน	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	2551
56	16 กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	2546
ประเภทเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม			
57	1 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน	กรมชลประทาน	2518
58	2 กองทุนจัดรูปที่ดิน	กรมชลประทาน	2535
59	3 เงินทุนหมุนเวียนยางพารา	กรมวิชาการเกษตร	2495
60	4 เงินทุนหมุนเวียนในการผลิตเชื้อโรโซเบียม	กรมวิชาการเกษตร	2524
61	5 กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช	กรมวิชาการเกษตร	2542
62	6 กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันของประเทศ	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	2547
63	7 กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร	กรมการจัดหางาน	2551
64	8 กองทุนสิ่งแวดล้อม	กรมบัญชีกลาง	2535
65	9 กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร	กรมบัญชีกลาง	2535
66	10 กองทุนประกันชีวิต	กองทุนประกันชีวิต	2551
67	11 กองทุนประกันวินาศภัย	กองทุนประกันวินาศภัย	2551
68	12 กองทุนเพื่อการชำระคืนเงินกู้ขาดใช้ความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน	สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	2541
69	13 กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ	สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	2552
70	14 กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย	สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	2551
71	15 กองทุนคุ้มครองเด็ก	สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	2546
72	16 กองทุนผู้สูงอายุ	สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ	2547
73	17 กองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน	กรมการขนส่งทางบก	2546

ลำดับ	ชื่อทุนหมุนเวียน	ชื่อหน่วยงานเจ้าสังกัด	จัดตั้งปี พ.ศ.
74	18 กองทุนจัดการซากตึกดำบรรพ์	กรมทรัพยากรธรณี	2551
75	19 กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	2548
76	20 กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน	2522
77	21 กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน	สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน	2535
78	22 กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	กรมส่งเสริมการส่งออก	2524
79	23 กองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่	กรมโยธาธิการและผังเมือง	2548
80	24 กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด	2534
81	25 กองทุนยุติธรรม	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	2549
82	26 กองทุนสำหรับผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์	กรมการศาสนา	2549
83	27 กองทุนส่งเสริมการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา	กรมการศาสนา	2551
84	28 เงินทุนหมุนเวียนการสังคีต	กรมศิลปากร	2490
85	29 กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	2536
86	30 กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัด	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม	2546
87	31 กองทุนเพื่อการพัฒนาาระบบมาตรวิทยา	สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ	2541
88	32 กองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติ	2535
89	33 กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2551
90	34 กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย	กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ ทางเลือก	2548
91	35 กองทุนเพื่อพัฒนาระบบสาธารณสุข	สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข	2535
92	36 กองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย	สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย	2527
93	37 กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม	2543
94	38 กองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย	สถาบันพระปกเกล้า	2542
95	39 กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	2547
96	40 กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง	สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง (สถาบัน พระปกเกล้า)	2551

ลำดับ	ชื่อทุนหมุนเวียน	ชื่อหน่วยงานเจ้าสังกัด	จัดตั้งปี พ.ศ.
97	41 กองทุนสนับสนุนการวิจัย	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	2535
98	42 กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	2545
99	43 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนากฎหมาย	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	2535
100	44 กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ	การกีฬาแห่งประเทศไทย	2542
101	45 กองทุนกีฬามวย	การกีฬาแห่งประเทศไทย	2542
102	46 กองทุนส่งเสริมกีฬาอาชีพ	การกีฬาแห่งประเทศไทย	2552
103	47 กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	2541
104	48 กองทุนพัฒนาไฟฟ้า	สำนักงานคณะกรรมการกิจการพลังงาน	2551
105	49 กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	2553
106	50 กองทุนเศรษฐกิจสร้างสรรค์	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	2554
107	51 กองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	2554

รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน
ประจำปีบัญชี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖ *

* ที่มา : กองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง, รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงาน
ทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖, (หน้า ๑-๖)

รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖

๑. รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนภาพรวม

ในปีบัญชี ๒๕๕๔ ปีบัญชี ๒๕๕๕ และปีบัญชี ๒๕๕๖ มีทุนหมุนเวียนเข้าสู่ระบบประเมินผลการดำเนินงาน จำนวน ๘๑ ทุน ๙๔ ทุน และ ๙๓ ทุน ตามลำดับ โดยทุนหมุนเวียนในปีบัญชี ๒๕๕๕ เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี ๒๕๕๔ จำนวน ๑๓ ทุน เนื่องจากเป็นทุนหมุนเวียนที่เริ่มเข้าสู่ระบบประเมินผลา ในปีบัญชี ๒๕๕๕ เป็นปีแรก และทุนหมุนเวียนในปีบัญชี ๒๕๕๖ ลดลงจากปีบัญชี ๒๕๕๕ เนื่องจากยุบเลิกการดำเนินงานจำนวน ๑ ทุน ซึ่งสรุปผลการประเมินฯ ได้ดังนี้

ผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนภาพรวม ประจำปีบัญชี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖			
ผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน	ปีบัญชี ๒๕๕๔	ปีบัญชี ๒๕๕๕	ปีบัญชี ๒๕๕๖
จำนวนทุน	๘๑	๙๔	๙๓
คะแนนเฉลี่ย	๓.๕๔๓๑	๓.๖๑๑๖	๓.๔๒๖๒

ผลคะแนนเฉลี่ยในปีบัญชี ๒๕๕๕ ที่ได้ ๓.๖๑๑๖ คะแนน ปรับเพิ่มขึ้น ๐.๐๖๘๕ คะแนน เมื่อเทียบกับปีบัญชี ๒๕๕๔ ที่มีคะแนนเฉลี่ย ๓.๕๔๓๑ คะแนน อย่างไรก็ตาม คะแนนเฉลี่ยในปีบัญชี ๒๕๕๖ ที่ได้ ๓.๔๒๖๒ คะแนน ปรับลดลงจากปีบัญชี ๒๕๕๕ จำนวน ๐.๑๘๕๔ คะแนน โดยเป็นผลกระทบหลังจากการพิจารณากำหนดตัวชี้วัดเพิ่มเติมตามมาตรการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินของทุนหมุนเวียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งปรากฏว่า ทุนหมุนเวียนส่วนหนึ่งมีการปรับลดคะแนนจากผลรวมด้วยเหตุไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลตามแผนการใช้จ่ายเงินของทุนหมุนเวียนนั้น ๆ

๒. รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๕๖ ที่มีคะแนนสูงสุด และต่ำสุด ๕ อันดับ

ผลการประเมินทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๕๖ ที่มีคะแนนสูงสุด และต่ำสุด ๕ อันดับ							
คะแนนสูงสุด ๕ อันดับแรก				คะแนนต่ำสุด ๕ อันดับสุดท้าย			
ทุนหมุนเวียน	ปีบัญชี			ทุนหมุนเวียน	ปีบัญชี		
	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖		๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖
๑. กองทุนสนับสนุนการวิจัย	๔.๖๖๒๔	๔.๖๑๘๕	๔.๘๕๐๘	๑. เงินทุนหมุนเวียนดำเนินการโครงการผลิตถ่านหินบดพลังงานทดแทน	๒.๖๑๗๐	๓.๕๐๕๕	๑.๐๐๐๐
๒. กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	๔.๗๐๑๔	๔.๗๑๓๕	๔.๘๔๓๑	๒. เงินทุนหมุนเวียนข่าวสารการพาณิชย์	๔.๑๐๓๓	๔.๓๒๘๔	๑.๐๐๐๐
๓. กองทุนประกันวินาศภัย	-	๓.๘๘๐๙	๔.๗๕๔๔	๓. เงินทุนหมุนเวียนโรงงานฟอกหนัง	-	๒.๔๙๔๐	๑.๐๔๗๒
๔. กองทุนประกันสังคม	๔.๒๓๔๑	๔.๒๖๕๔	๔.๗๐๑๘	๔. กองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์	-	๒.๒๔๐๐	๑.๕๗๓๐
๕. กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ	-	๔.๘๐๔๐	๔.๖๗๑๒	๕. กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย	๓.๑๐๒๓	๒.๕๖๒๗	๑.๖๑๒๕

รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖

• ทุนหมุนเวียนที่มีคะแนนสูงสุด ๕ อันดับแรก ในปีบัญชี ๒๕๕๖ ประกอบด้วย กองทุนสนับสนุนการวิจัย กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กองทุนประกันวินาศภัย กองทุนประกันสังคม และกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ ตามลำดับ

• ทุนหมุนเวียนที่มีคะแนนต่ำสุด ๕ อันดับแรก ในปีบัญชี ๒๕๕๖ ประกอบด้วย เงินทุนหมุนเวียนดำเนินการโครงการผลิตถ่านหินเป็นพลังงานทดแทน เงินทุนหมุนเวียนข่าวสารการพาณิชย์ เงินทุนหมุนเวียนโรงงานฟอกหนัง กองทุนจัดการซากตึกดำบรรพ์ และกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ตามลำดับ ซึ่งทั้ง ๕ ทุนดังกล่าวมีผลคะแนนในปีบัญชี ๒๕๕๖ ต่ำกว่าค่าเกณฑ์ปกติ (๓.๐๐๐๐ คะแนน) สำหรับทุนหมุนเวียนที่ได้คะแนนต่ำสุด ๓ อันดับสุดท้าย ได้แก่ เงินทุนหมุนเวียนดำเนินการโครงการผลิตถ่านหินเป็นพลังงานทดแทน เงินทุนหมุนเวียนข่าวสารการพาณิชย์ และเงินทุนหมุนเวียนโรงงานฟอกหนัง มีสาเหตุเนื่องจากได้เริ่มหยุดดำเนินการ (ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาให้ยุบเลิก)

๓. รายงานเปรียบเทียบผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ปีบัญชี ๒๕๕๔ กับปีบัญชี ๒๕๕๕ และเปรียบเทียบฯ ปีบัญชี ๒๕๕๕ กับปีบัญชี ๒๕๕๖ ที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นสูงสุดและต่ำสุด ๕ อันดับ

๓.๑ รายงานเปรียบเทียบฯ ปีบัญชี ๒๕๕๔ กับปีบัญชี ๒๕๕๕

รายงานเปรียบเทียบผลการประเมินทุนหมุนเวียน ปีบัญชี ๒๕๕๔ กับปีบัญชี ๒๕๕๕ ที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นสูงสุดและต่ำสุด ๕ อันดับ									
คะแนนเพิ่มขึ้นสูงสุด ๕ อันดับแรก					คะแนนลดลงต่ำสุด ๕ อันดับสุดท้าย				
ทุนหมุนเวียน	ปีบัญชี ๒๕๕๔	ปีบัญชี ๒๕๕๕	คะแนนเพิ่มขึ้น		ทุนหมุนเวียน	ปีบัญชี ๒๕๕๔	ปีบัญชี ๒๕๕๕	คะแนนลดลง	
			+/-	ร้อยละ				+/-	ร้อยละ
๑. เงินทุนหมุนเวียน เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำ เสียราชการครู	๑.๕๕๓๐	๓.๓๕๒๐	๑.๗๙๙๐	๑๑๐.๔๒	๑. กองทุนภูมิปัญญา กรมแพทย์แผนไทย	๔.๐๖๔๘	๑.๘๐๐๐	-๒.๒๖๔๘	-๕๕.๗๗
๒. เงินทุนหมุนเวียน เพื่อพัฒนา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	๑.๖๓๒๐	๒.๙๔๓๕	๑.๓๑๑๕	๘๓.๔๓	๒. เงินทุนหมุนเวียน โรงงานเภสัชกรรม ทหาร	๔.๓๕๕๖	๓.๔๖๗๓	-๐.๘๘๘๓	-๒๐.๓๙
๓. เงินทุนหมุนเวียน สถานแสดงพันธุ์ สัตว์น้ำ จังหวัดภูเก็ต	๒.๗๕๘๙	๔.๐๙๑๐	๑.๓๓๒๑	๔๘.๒๘	๓. เงินทุนหมุนเวียน เพื่อผลิตและ ขยายพันธุ์พืช	๔.๑๖๖๓	๓.๕๐๐๘	-๐.๖๖๕๕	-๑๕.๙๗
๔. กองทุนส่งเสริมงาน วัฒนธรรมจังหวัด	๒.๙๔๒๔	๔.๐๖๔๙	๑.๑๒๒๕	๓๘.๓๒	๔. เงินทุนหมุนเวียน โรงงานในอารักขา	๓.๔๐๑๖	๒.๗๗๗๙	-๐.๖๒๓๗	-๑๘.๓๔
๕. กองทุนฟื้นฟูและ พัฒนาเกษตรกร	๒.๖๗๓๖	๓.๗๖๖๘	๑.๐๙๓๒	๔๐.๘๙	๕. กองทุนส่งเสริม โรงเรียนในระบบ	๓.๕๕๔๐	๓.๐๐๘๗	-๐.๕๔๕๓	-๑๖.๐๕

• ทุนหมุนเวียนที่มีผลการดำเนินงานในปีบัญชี ๒๕๕๕ เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี ๒๕๕๔ สูงสุด ๕ อันดับแรก ประกอบด้วย เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสียในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง เงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เงินทุนหมุนเวียนสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ จังหวัดภูเก็ต กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัด และกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร อย่างไรก็ตาม เงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนากรมบัญชีกลาง กองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ

รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ยังคงมีผลคะแนนในปีบัญชี ๒๕๕๕ ต่ำกว่าค่าเกณฑ์ปกติ (๓.๐๐๐๐ คะแนน) โดยมีคะแนนอยู่ที่ระดับ ๒.๙๙๓๕ คะแนน

• ทุนหมุนเวียนที่มีผลการดำเนินงานในปีบัญชี ๒๕๕๕ ลดลงจากปีบัญชี ๒๕๕๔ ต่ำสุด ๕ อันดับสุดท้าย ประกอบด้วย กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย เงินทุนหมุนเวียนโรงงานเภสัชกรรมทหาร เงินทุนหมุนเวียนเพื่อผลิตและขยายพันธุ์พืช เงินทุนหมุนเวียนโรงงานในอารักขา และกองทุนส่งเสริมโรงเรียนในระบบ อย่างไรก็ตาม เงินทุนหมุนเวียนโรงงานเภสัชกรรมทหาร เงินทุนหมุนเวียนเพื่อผลิตและขยายพันธุ์พืช และกองทุนส่งเสริมโรงเรียนในระบบ ยังคงมีผลคะแนนในปีบัญชี ๒๕๕๕ สูงกว่าค่าเกณฑ์ปกติ (๓.๐๐๐๐ คะแนน) โดยมีคะแนนอยู่ที่ระดับ ๓.๔๖๗๓ คะแนน ๓.๕๐๐๘ คะแนน และ ๓.๐๐๘๗ คะแนน ตามลำดับ

๓.๒ รายงานเปรียบเทียบ ปีบัญชี ๒๕๕๕ กับปีบัญชี ๒๕๕๖

รายงานเปรียบเทียบผลการประเมินทุนหมุนเวียน ปีบัญชี ๒๕๕๕ กับปีบัญชี ๒๕๕๖									
ที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นสูงสุดและต่ำสุด ๕ อันดับ									
คะแนนเพิ่มขึ้นสูงสุด ๕ อันดับแรก					คะแนนลดลงต่ำสุด ๕ อันดับสุดท้าย				
ทุนหมุนเวียน	ปีบัญชี ๒๕๕๕	ปีบัญชี ๒๕๕๖	คะแนนเพิ่มขึ้น +/- ร้อยละ		ทุนหมุนเวียน	ปีบัญชี ๒๕๕๕	ปีบัญชี ๒๕๕๖	คะแนนลดลง +/- ร้อยละ	
๑. กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย	๑.๘๐๐๐	๓.๗๐๐๖	๑.๙๐๐๖	๑๐๕.๕๙	๑. เงินทุนหมุนเวียนข่าวสารการพาณิชย์	๔.๓๒๘๔	๑.๐๐๐๐	-๓.๓๒๘๔	-๗๖.๙๐
๒. กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา	๑.๕๘๙๐	๒.๖๓๘๐	๑.๐๔๙๐	๖๖.๐๒	๒. เงินทุนหมุนเวียนดำเนินการโครงการผลิตถ่านหินเป็นพลังงานทดแทน	๓.๕๐๕๕	๑.๐๐๐๐	-๒.๕๐๕๕	-๗๑.๔๗
๓. เงินทุนหมุนเวียนโรงงานในอารักขา	๒.๗๗๗๔	๔.๐๙๖๘	๑.๓๑๙๔	๔๗.๔๘	๓. เงินทุนหมุนเวียนโรงงานฟอกหนัง	๒.๔๙๔๐	๑.๐๔๗๒	-๑.๔๔๖๘	-๕๘.๐๑
๔. กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล	๒.๗๕๙๒	๓.๖๙๙๙	๐.๙๔๐๗	๓๔.๐๙	๔. เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู	๓.๓๕๒๐	๑.๘๙๓๐	-๑.๔๕๙๐	-๔๓.๕๓
๕. กองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย	๑.๔๐๐๐	๑.๗๘๕๐	๐.๓๘๕๐	๒๗.๕๐	๕. กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	๓.๐๖๗๕	๑.๙๐๘๘	-๑.๑๕๘๗	-๓๗.๗๗

• ทุนหมุนเวียนที่มีผลการดำเนินงานในปีบัญชี ๒๕๕๖ เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี ๒๕๕๕ สูงสุด ๕ อันดับแรก ประกอบด้วย กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เงินทุนหมุนเวียนโรงงานในอารักขา กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล และกองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย อย่างไรก็ตาม กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา และกองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย ยังคงมีผลคะแนนในปีบัญชี ๒๕๕๖ ต่ำกว่าค่าเกณฑ์ปกติ (๓.๐๐๐๐ คะแนน) โดยมีคะแนนอยู่ที่ระดับ ๒.๖๓๘๐ คะแนน และ ๑.๗๘๕๐ คะแนน ตามลำดับ

• ทุนหมุนเวียนที่มีผลการดำเนินงานในปีบัญชี ๒๕๕๖ ลดลงจากปีบัญชี ๒๕๕๕ ต่ำสุด ๕ อันดับสุดท้าย ประกอบด้วย เงินทุนหมุนเวียนข่าวสารการพาณิชย์ เงินทุนหมุนเวียนดำเนินการโครงการผลิตถ่านหินเป็นพลังงานทดแทน เงินทุนหมุนเวียนโรงงานฟอกหนัง เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู และกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖

ปัญหาหนี้สินข้าราชการครู และกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งทั้ง ๕ ทุนดังกล่าวมีผลคะแนน ในปีบัญชี ๒๕๕๖ ต่ำกว่าค่าเกณฑ์ปกติ (๓.๐๐๐๐ คะแนน)

๔. ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน

ในปีบัญชี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖ คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ได้ให้ข้อสังเกตโดยรวมจากการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนในแต่ละปีบัญชี สรุปได้ดังนี้

(๑) ควรให้ความสำคัญกับระบบการจัดการและการจัดเก็บฐานข้อมูลที่เป็นระบบ ที่สามารถแสดงถึงผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนได้อย่างแท้จริง

(๒) ควรเร่งรัดปิดบัญชีประจำปีและส่งงบการเงินให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) รับรองให้เป็นปัจจุบัน

(๓) ควรทบทวน/ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารของทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามภารกิจและหน้าที่ ความรับผิดชอบที่แท้จริงตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง รวมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบ และขอบเขตหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อให้การบริหารจัดการทุนหมุนเวียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(๔) ควรทบทวน วิสัยทัศน์ พันธกิจให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามกฎหมายที่จัดตั้ง ตลอดจนการศึกษาปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริการ

(๕) ควรติดตามประเมินโครงการที่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยครอบคลุมถึงโครงการ ที่ใช้งบประมาณในการดำเนินการสูง รวมถึงโครงการที่มีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสูง

(๖) ควรมีการจัดทำบัญชีต้นทุนเพื่อทราบต้นทุนที่แท้จริง รวมถึงควรมีการจัดทำงบการเงิน ที่มีการปันส่วนค่าใช้จ่ายในส่วนเงินเดือนของข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการต้นสังกัดที่ปฏิบัติงาน ให้กับทุนหมุนเวียน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร และเพื่อทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริง

(๗) ควรมีการวางแผนด้านงบประมาณ และกำหนดเป้าหมายในการปล่อยกู้เงิน และการเรียกเก็บหนี้คืนที่ชัดเจน รวมถึงควรมีการวางแผนด้านความสามารถในการจัดหาเงินเข้าทุนหมุนเวียน

(๘) ควรมีการวิเคราะห์สมมติฐานในการขออนุมัติโครงการต่าง ๆ อย่างละเอียดมากขึ้น เช่น ผลกระทบจากปัจจัยภายนอก ปัญหาอุปสรรคในปีที่ผ่านมา เป็นต้น เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามแผนที่ขออนุมัติ รวมถึงใช้ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกให้มีความครบถ้วนในการวิเคราะห์ถึงแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการของทุนหมุนเวียน

(๙) ควรมีการนำรายงานหรือผลการศึกษาต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดทำไปใช้ในการปรับปรุง/ พัฒนาการบริหารจัดการผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ผลการวิจัย นโยบายการแพทย์ฉุกเฉินของกองทุนการแพทย์ฉุกเฉิน หรือการนำรายงานเชิงวิเคราะห์ต่อการช่วยเหลือ แรงงานไทยในต่างประเทศที่มีร้องทุกข์ มาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปรับปรุงการให้บริการแรงงานไทย ที่ทำงานอยู่ในต่างประเทศ เป็นต้น

(๑๐) ควรมีการเชื่อมโยงผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนกับระบบแรงจูงใจที่ชัดเจน เพื่อให้ การประเมินผลการดำเนินงานเอื้อต่อการพัฒนาทุนหมุนเวียนในอนาคต

รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖

(๑๑) คณะกรรมการและผู้บริหารของทุนหมุนเวียน ควรต้องมีบทบาท/ส่วนร่วมที่สำคัญ ในการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียนอย่างจริงจัง เช่น การกำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์/กลยุทธ์การดำเนินงาน เพื่อให้ทุนหมุนเวียนจัดทำแผนยุทธศาสตร์/แผนแม่บทในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสารสนเทศ ด้านทรัพยากรบุคคล และการแปลงแผนฯสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถประเมินผลได้ รวมทั้งมีการติดตามผลการดำเนินงานที่สำคัญ ๆ ตามตัวชี้วัดที่กำหนด และมีการสื่อสารผ่าน Website เพื่อให้ทุกหน่วยงานรับทราบ ตัวชี้วัดที่ต้องมีการประเมินผลฯ

(๑๒) ควรมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุ/ข้อจำกัดที่ทำให้ผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และนำเสนอหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อพิจารณามอบนโยบายที่เหมาะสม

(๑๓) ควรมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในด้านการบริหารจัดการ/การพัฒนาของ ทุนหมุนเวียนระหว่างกัน เนื่องจากเกณฑ์การประเมินผลฯ เป็นเกณฑ์ในลักษณะที่เป็น Best Practice ซึ่งสามารถมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การดูงาน หรือการสัมมนากลุ่มย่อย เพื่อนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดีให้กับ แต่ละทุนหมุนเวียนได้รับทราบและนำไปประยุกต์

(๑๔) ในการประเมินผลการควบคุมภายใน ควรมีการพิจารณาถึงผลกระทบและการป้องกัน Conflict of Interest นอกจากกระบวนการในการเปิดเผย Conflict of Interest

๕. ปัญหาอุปสรรค

ปัจจุบันมีทุนหมุนเวียนจัดตั้งเพิ่มขึ้นในภาครัฐเป็นจำนวนมาก ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีทุนหมุนเวียนที่อยู่ในกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) จำนวน ๑๑๐ ทุน ซึ่งระบบ ประเมินผลฯ เป็นแนวทางหนึ่งที่จะผลักดันให้หน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของทุนหมุนเวียนดำเนินการพัฒนา ปรับปรุง หรือเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทุนหมุนเวียน ตลอดจนตรวจสอบสภาพหรือ ความสามารถในการบริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ในการบริหารด้านการเงินการคลังของประเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามระบบประเมินผลฯ ดังกล่าวที่ผ่านมาได้ประสบปัญหา อุปสรรค ดังนี้

(๑) ระบบประเมินผลฯ ที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ และ วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ แม้ว่าปัจจุบันได้มีการยึดโยงระบบประเมินผลฯ ให้มีความสอดคล้องกับ กระบวนการรวม/ยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่หมดความจำเป็นหรือปรับเปลี่ยนสถานะให้มีลักษณะองค์กรที่มี รูปแบบสอดคล้องกับกิจกรรมหรือธุรกรรมมากยิ่งขึ้น แต่มีข้อจำกัดในเชิงบริหารระบบโดยใช้มติคณะรัฐมนตรี เป็นแนวนโยบายเท่านั้น

(๒) ข้อจำกัดของระบบประเมินผลฯ โดยเฉพาะระบบแรงจูงใจในการประเมินผล การดำเนินงานทุนหมุนเวียน โดยปัจจุบันใช้การพิจารณาการให้รางวัลทุนหมุนเวียนดีเด่นประจำปี ซึ่งไม่สามารถผลักดันให้ทุนหมุนเวียนมีการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียนได้เท่าที่ควร

(๓) ทุนหมุนเวียนไม่เข้าสู่ระบบประเมินผลฯ ของกระทรวงการคลัง เช่น กองทุนการพัฒนา พรรคการเมือง กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง กองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย และกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งเป็นทุนหมุนเวียนที่มีข้อวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ว่า อาจไม่จำเป็นต้องเข้าสู่ระบบประเมินผลฯ หรือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์

รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖

ที่กระทรวงการคลังกำหนด ในประเด็นดังกล่าวซึ่งมีความเสี่ยงเกี่ยวกับมาตรฐานการประเมินและการรายงานผลการประเมิน อันจะเป็นภาระต่อคณะรัฐมนตรีในการพิจารณารายละเอียดความถูกต้องของการประเมินผลการดำเนินงานเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้ง เป็นข้อจำกัดในการพิจารณาภาพรวมของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของทุนหมุนเวียน

คณะรัฐมนตรีไฟเขียวร่างพระราชบัญญัติจัดการกองทุนหมุนเวียน เล็งควรววม-ยุบกองทุนด้อยประสิทธิภาพ-ขาดทุน*

ที่ทำเนียบรัฐบาล วันที่ ๑๗ มีนาคม พล.ต.สรรเสริญ แก้วกำเนิด รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แถลงข่าวภายหลังประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ว่า ครม.มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) พิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

สาระสำคัญ เช่น กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยมีอธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ

กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน มีอำนาจรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลและทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

กำหนดหลักเกณฑ์การรวมทุนหมุนเวียน เมื่อทุนหมุนเวียนที่จะรวมกันนั้นมีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ และจะต้องไม่มีผลเป็นการขยายวัตถุประสงค์เกินกว่าวัตถุประสงค์เดิมของทุนหมุนเวียนที่นำมารวมนั้น

กำหนดหลักเกณฑ์การยุบเลิกทุนหมุนเวียน กรณีหมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง กรณีหยุดการดำเนินงานทุนหมุนเวียนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร กรณีมีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเวลาสามปีติดต่อกันและคณะกรรมการเห็นสมควรให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น กรณีมีเหตุอื่นต้องยุบเลิกทุนหมุนเวียนตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“ปัจจุบันมีทุนหมุนเวียนจัดตั้งขึ้น ๑๐๐ กว่ากองทุน แต่ปัจจุบันมีเงินที่ค้างอยู่เกินความจำเป็นจำนวนมาก บางกองทุนดำเนินการแล้วไม่ไปตามวัตถุประสงค์และบางกองทุนขาดทุนและมีเงินหมุนเวียนจำนวนน้อย มติคณะรัฐมนตรีในวันนี้จึงเป็นการให้อำนาจกระทรวงการคลังมีอำนาจในการตรวจสอบรายละเอียดทั้งหมด โดยเงินที่หมุนเวียนอยู่ในกองทุนทั้งหมดราว ๓.๓ ล้านล้านบาท ซึ่งกระทรวงการคลังจะเข้าไปตรวจสอบเพื่อให้งบประมาณแผ่นดินสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและตอบสนองความต้องการของประชาชนมากขึ้น กองทุนไหนที่ไม่ค่อยมีความจำเป็นและทับซ้อนกับกองทุนอื่นก็สามารถที่จะควรวมได้ แต่ถ้าเป็นกองทุนที่ไม่มีประสิทธิภาพจริง ๆ ก็ต้องยุบกองทุนดังกล่าว” พล.ต.สรรเสริญกล่าว

* ที่มา : ข่าวประชาสัมพันธ์ธุรกิจออนไลน์ สืบค้นจาก http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1426594464
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘.

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการพัฒนากฎหมาย
ให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน*

* ที่มา : กองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการพัฒนากฎหมายให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน, มูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมาย (หน้า ๑-๖, ๙-๑๗, ๒๔-๓๐)

บทที่ ๑

บททั่วไป

๑. ความเป็นมา

การบริหารงบประมาณสมัยใหม่ของประเทศไทยเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) พร้อมๆ กับการจัดตั้งกระทรวงการคลัง โดยได้มีการจัดระบบวิธีการงบประมาณให้เหมาะสมกับการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ในสมัยนั้น แต่การจัดระบบงบประมาณดังกล่าวยังอยู่ในกรอบของการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินตามปกติ ต่อมาเมื่อได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารจัดการเงินงบประมาณของแผ่นดิน เริ่มมีการกำหนดแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีให้เกิดความรัดกุม มีการจัดระบบการประมวลบัญชีและรายงานเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายเงินของแผ่นดินเพื่อให้การรับและการจ่ายเงินแผ่นดินเป็นไปโดยเรียบร้อยและสะดวกต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารการคลังที่ดี อย่างไรก็ตาม ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวยังไม่มีการกล่าวถึงการใช้จ่ายเงินที่เป็นเงินประเภทเงินนอกงบประมาณ

ต่อมา การใช้จ่ายเงินผ่านระบบวิธีการงบประมาณประจำปีในบางครั้งไม่ทันต่อการแก้ไขปัญหาบางประการและขาดความคล่องตัว ทำให้การบริหารงบประมาณตามวิธีการปกติไม่สนองต่อการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐบาลได้หาทางออกและแก้ไขปัญหาลาดความคล่องตัวโดยได้ใช้ช่องทางการตราพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณรายจ่ายประจำปีจัดสรรงบประมาณแผ่นดินไปจัดตั้งเป็นทุนหมุนเวียน^๑ต่าง ๆ ขึ้นและมอบหมายให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้บริหารทุนหมุนเวียนเหล่านี้

^๑ทุนหมุนเวียน หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้รับรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

โดยแยกออกมาจากระบบงบประมาณรายจ่ายประจำปี การจัดทำงบประมาณและการบริหารเงินของทุนหมุนเวียนประเภทนี้ไม่ต้องเสนอขออนุมัติจากรัฐสภาอย่างเช่นเงินงบประมาณประจำปีแต่อย่างใด เช่น ในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ ตั้งเงินทุนหมุนเวียนยาเสพติดในกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. ๒๔๕๓ ตั้งเงินทุนหมุนเวียนข่าวสารการพาณิชย์ในกระทรวงพาณิชย์ ปี พ.ศ. ๒๔๕๕ ตั้งเงินทุนหมุนเวียนยางพาราในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ตั้งเงินทุนหมุนเวียนค่าธรรมเนียมผ่านทางในกระทรวงคมนาคม ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ตั้งเงินทุนหมุนเวียนโรงงานเภสัชกรรมทหารในกระทรวงกลาโหม ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ตั้งเงินทุนหมุนเวียนการแสดงเหรียญกษาปณ์และเงินตราไทย ปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ตั้งทุนหมุนเวียนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในกระทรวงกลาโหม และปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ตั้งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อผลิตรูปถ่ายทางอากาศในกระทรวงกลาโหม เป็นต้น

ในขณะเดียวกัน การตราพระราชบัญญัติของรัฐสภาเองก็เปิดโอกาสให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐจำนวนมากจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้น เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมีขีดความสามารถและมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการบริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างกว้างขวางและหลากหลาย โดยที่ไม่ได้มีการวิเคราะห์ถึงความจำเป็นของการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นอย่างถ่องแท้ ทำให้มีกฎหมายจัดตั้งทุนหมุนเวียนเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก อันจะเห็นได้จากทุนหมุนเวียนที่มีการจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติมีจำนวนมาก เช่น ปี พ.ศ. ๒๔๘๕ ตั้งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ตั้งกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ตั้งกองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายในกระทรวงอุตสาหกรรม และปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในกระทรวงพลังงาน เป็นต้น ซึ่งการใช้กลไกการจัดตั้งทุนหมุนเวียนดังกล่าวแม้จะเป็นการริเริ่มที่น่าจะเป็นผลดี แต่การเปิดโอกาสให้รัฐบาล ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐใช้ดุลพินิจดำเนินการจัดตั้งทุนหมุนเวียนได้โดยง่าย ทำให้มีทุนหมุนเวียนเป็นจำนวนมากและมีวัตถุประสงค์เหมือนหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบทุนหมุนเวียนดังกล่าวประสงค์จะรวมกองทุนที่เหมือนหรือใกล้เคียงกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารทุนหมุนเวียนก็ไม่อาจกระทำได้อีก เนื่องจากการรวมทุน

หมุนเวียนจะต้องกระทำโดยกฎหมายเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ที่ได้เคยวินิจฉัยไว้ใน เรื่อง การรวมเงินทุนหมุนเวียนของกรมส่งเสริมการเกษตร (การรวมเงินทุนหมุนเวียนที่มีวัตถุประสงค์และการดำเนินงานเหมือนกันเป็นเงินทุนหมุนเวียนเดียวกัน โดยอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๒๕ จะเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่) ซึ่งกระทรวงการคลังได้ขอให้วินิจฉัยว่า การรวมเงินทุนหมุนเวียนที่มีวัตถุประสงค์และการดำเนินงานเหมือนกันเข้าเป็นเงินทุนหมุนเวียนเดียวกัน โดยอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรีจะเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วินิจฉัยให้ความเห็นไว้ว่า “การจ่ายเงินเป็นทุนหรือทุนหมุนเวียนเพื่อการใด ๆ นั้น มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ ได้บัญญัติให้กระทำได้แต่โดยกฎหมาย ซึ่งในกรณีนี้ได้แก่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เมื่อ ได้มีพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายเป็นทุนหมุนเวียนเพื่อการใดขึ้นแล้ว ก็จะต้องจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพื่อการนั้นขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย เว้นแต่จะได้มีการ โอน โดยอนุมัติของสำนักงบประมาณตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ เช่นที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๗ เมื่อ ไม่ปรากฏว่าได้มีการ โอนเงินของทุนใดไปรวมจ่ายกับอีกทุนหนึ่งก็ต้องมีทุนแยกกันตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ตั้งทุนนั้น ๆ ขึ้น ดังนั้น แม้กระทรวงการคลังจะเห็นว่า เงินทุนหมุนเวียนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์และลักษณะการดำเนินงานเหมือนกันก็ตาม การรวมเงินทุนหมุนเวียนเหล่านั้นเข้าด้วยกันก็ไม่อาจกระทำได้ เพราะเป็นการผิดวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ให้แยกเงินทุนหมุนเวียนเหล่านั้นออกจากกัน”^๒ ด้วยเหตุนี้ กระทรวงการคลังจึงได้เสนอให้มีกฎหมายให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมกองทุนเป็นการทั่วไปได้ โดยเสนอร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิก

^๒บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องการรวมเงินทุนหมุนเวียนของกรมส่งเสริมการเกษตร (การรวมเงินทุนหมุนเวียนที่มีวัตถุประสงค์และการดำเนินงานเหมือนกันเป็นเงินทุนหมุนเวียนเดียวกัน โดยอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๒๕ จะเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่) (เรื่องเสร็จที่ ๑๗๒/๒๕๓๐)

ทุนหมุนเวียน พ.ศ. และคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอ โดยให้เพิ่มหลักการของการยุบกองทุนไว้ในกฎหมายด้วย จึงได้มีพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๑ เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้จะประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อให้อำนาจกระทรวงการคลังเสนอขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีดำเนินการรวมทุนหมุนเวียนที่มีวัตถุประสงค์เหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือที่มีการดำเนินการซ้ำซ้อนกันเข้าด้วยกัน หรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่หมดความจำเป็นหรือหยุดดำเนินการ แต่ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐยังคงมีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นทุนในการใช้จ่ายบริหารกิจการให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน (ปัจจุบันมีประมาณ ๑๑๐ ทุน ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕) ซึ่งกระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่าทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้น มีวัตถุประสงค์ที่ใกล้เคียงกันเป็นจำนวนมาก แต่ไม่สามารถยุบหรือรวมทุนหมุนเวียนเหล่านั้นได้ และยังมีทุนหมุนเวียนอีกเป็นจำนวนมากที่การบริหารยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ จากข้อมูลการทำรายงานการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณประเภททุนหมุนเวียนตามมาตรา ๑๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนโดยไม่ต้องส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินต้องทำรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี และคณะรัฐมนตรีต้องทำรายงานเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พบว่ายังมีปัญหาในการดำเนินการอยู่หลายประการ เช่น ความไม่ชัดเจนของคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ซึ่งทำให้เกิดความไม่ชัดเจนว่าหน่วยงานของรัฐใดบ้างที่จะต้องจัดทำรายงาน การรายงานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐยังไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือยังไม่ได้รับการตรวจสอบหรือรับรองจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อคณะรัฐมนตรีในการดำเนินการดังกล่าวและเกิดประโยชน์ต่อการบริหารเงินนอกงบประมาณประเภททุนหมุนเวียนของประเทศอย่างยั่งยืน รวมทั้งเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง สร้างความมั่นคง เสริมสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของรัฐที่สอดคล้อง

และอยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังของประเทศ และเพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในการจัดทำรายงาน การรับและการใช้จ่ายเงินดังกล่าวมีหลักเกณฑ์และวิธีการกำกับและบริหารเงินนอกงบประมาณประเภททุนหมุนเวียนให้มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑ เห็นชอบให้กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลางรับไปดำเนินการกำหนดแนวทางปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว และแจ้งเวียนให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลางได้ขอหารือต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า กองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันพระปกเกล้า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพลังงาน และกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณจะอยู่ภายใต้กำกับของกระทรวงการคลังหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้วินิจฉัยไว้เป็นหลักการว่า “รายได้ของกองทุนแต่ละกองทุนนั้นได้รับมาจากการจัดสรรงบประมาณ ทั้งกรณีที่เป็นการจัดสรรให้แก่กองทุน โดยตรง หรือจัดสรรผ่านส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลกองทุน เช่น กองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตยที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณผ่านสถาบันพระปกเกล้า กองทุนและหน่วยงานของรัฐดังกล่าวจึงเป็นส่วนราชการตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังหรือสำนักงบประมาณกำหนด อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่กองทุน ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแลกองทุนดังกล่าวได้จัดตั้งหรือกำหนดให้มีขึ้น โดยกฎหมายเฉพาะ ในกรณีดังกล่าวต้องพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะนั้นได้มีการบัญญัติในเรื่องหรือในลักษณะทำนองเดียวกันกับกฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังหรือสำนักงบประมาณกำหนดไว้หรือไม่ ถ้ากฎหมายเฉพาะ

ได้มีการกำหนดบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว การดำเนินการย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายเฉพาะนั้นกำหนดไว้ แต่ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะไม่ได้กำหนดบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะแล้ว เช่นนี้กองทุน ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐดังกล่าวย่อมต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ตามที่กระทรวงการคลังหรือสำนักงบประมาณกำหนด”^๖

จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางยังมิมีปัญหาอุปสรรคในการกำกับดูแลทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารทุนหมุนเวียนของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ด้วยเหตุนี้ จึงควรมีกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนเป็นการเฉพาะขึ้น โดยมีระบบการบริหารทุนหมุนเวียนที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และบรรลุวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียนยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกันต้องมีขั้นตอน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพื่อให้กระทรวงการคลังสามารถกำกับดูแล รวมถึงรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม จึงจะเกิดประโยชน์ต่อการใช้จ่ายเงินของแผ่นดิน และสอดคล้องกับหลักการทางวินัยการเงินการคลังที่ดีต่อไป

^๖บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจของกระทรวงการคลังในการกำกับดูแลกองทุนหรือเงินทุนหมุนเวียน (เรื่องเสร็จที่ ๓๖๗/๒๕๕๓)

บทที่ ๒

การบริหารทุนหมุนเวียน

ในการศึกษาระบบการบริหารทุนหมุนเวียนของประเทศจากรายงานการศึกษา เรื่อง บทบาทของเงินนอกงบประมาณกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับทุนหมุนเวียน ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภาครัฐในการใช้เงินนอกงบประมาณเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการด้านการเงิน สามารถสรุประบบการบริหารทุนหมุนเวียนได้ดังต่อไปนี้

๑. ภาพรวมของการใช้จ่ายเงินนอกประมาณ

ในการศึกษาภาพรวมของการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ เพื่อทำความเข้าใจระบบการบริหารทุนหมุนเวียนของประเทศจากรายงานการศึกษา เรื่อง บทบาทของเงินนอกงบประมาณกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับทุนหมุนเวียน ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภาครัฐในการใช้เงินนอกงบประมาณเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการด้านการเงิน และรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินรายได้ที่ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๗๐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๒ ของกระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลางได้กำหนดแนวทางในการจัดแบ่งประเภทของเงินรายได้ที่ไม่ต้องส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินที่ต้องรายงานตามมาตรา ๑๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ สามารถสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ประเภทของเงินนอกงบประมาณ แบ่งออกเป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้

๑) ทุนหมุนเวียน หมายถึง เงินทุนหมุนเวียน หรือกองทุนหมุนเวียนต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้น โดยมีกฎหมายรองรับและสามารถเก็บเงินทุนหมุนเวียนไว้ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์และภารกิจได้ ซึ่งอาจเป็นทุนหมุนเวียนภายใต้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

อื่น ๆ โดยมีการจัดทำรายงานเป็นงบการเงินและมีจำนวนทุนหมุนเวียนในแต่ละปีแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่ามีการจัดตั้งขึ้นใหม่หรือยุบเลิกไปหรือไม่ โดยแบ่งกลุ่มย่อย เพื่อประโยชน์เชิงบริหารเป็น ๒ กลุ่มย่อย ได้แก่

๑.๑) ทุนหมุนเวียนที่มีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้น ตามกฎหมายเฉพาะ หรือที่มีแหล่งเงินรายได้มาแบบทวิภาคีหรือไตรภาคี (ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือสาธารณชนทั่วไปที่มีสิทธิในทุนหมุนเวียน) หรือมีฐานะเป็นนิติบุคคล หรือมีแหล่ง รายได้มาจากเงินงบประมาณเป็นหลัก หรือมีภาระในการใช้จ่ายเงิน และทุนหมุนเวียน ที่กระทรวงมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการ (มีคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงาน ตามกฎหมายเฉพาะ) เช่น กองทุนเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ชุดใช้ความเสียหายของกองทุน เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน เป็นต้น

๑.๒) ทุนหมุนเวียนอื่นนอกจากทุนหมุนเวียนที่มีลักษณะเฉพาะ

๒) เงินฝาก หมายถึง เงินที่กระทรวงการคลังรับฝากไว้และจ่ายคืน ตามคำขอของผู้ฝากตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง แบ่งเป็น ๒ กลุ่มย่อย ประกอบด้วย

๒.๑) เงินฝากตามกฎหมาย หมายถึง เงินฝากที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้อง นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งปัจจุบันกรมบัญชีกลางได้แบ่งเป็น ๓ ประเภทย่อย คือ (๑) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ (๒) เงินบริจาค (๓) เงินกู้ (๔) เงินท้องถิ่น (๕) เงินฝากต่าง ๆ (๖) เงินรับฝากเพื่อรอจัดสรร ถอนคืน และ (๗) เงินนอกงบประมาณตาม วัตถุประสงค์อื่น

๒.๒) เงินฝากที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอนุญาตให้เก็บไว้ ใช้จ่ายได้ ซึ่งปัจจุบันกรมบัญชีกลาง แบ่งเป็น ๑๐ ประเภทย่อย คือ (๑) เงินรายรับสถานศึกษา (๒) เงินรายรับสถานพยาบาล (๓) เงินบูรณะทรัพย์สิน (๔) เงินค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น (๕) เงินรายได้จากการดำเนินงาน (๖) เงินประกันสัญญา เงินมัดจำ (๗) เงินดอกเบี้ยกลางศาล ค่าธรรมเนียมศาล ค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี (๘) เงินผลพลอยได้ (๙) เงินเพื่อประโยชน์ ในการศึกษา และ (๑๐) เงินสินบนรางวัล

๓) รัฐวิสาหกิจตามความหมายในกฎหมายวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับการบริหารงานรัฐวิสาหกิจในภาพรวม

๔) องค์การมหาชน ตามความหมายในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ เช่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน หอภาพยนตร์ และโรงพยาบาลบ้านแพ้ว เป็นต้น

๕) หน่วยงานของรัฐอื่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล หมายถึง หน่วยงานของรัฐอื่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและกฎหมายบัญญัติให้ไม่ต้องนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เช่น สถาบันคุ้มครองเงินฝาก สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นต้น

๑.๒ ลักษณะของทุนหมุนเวียน

การจำแนกลักษณะของเงินนอกงบประมาณประเภททุนหมุนเวียน สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑) ทุนหมุนเวียนที่พึ่งงบประมาณเป็นหลัก

ทุนหมุนเวียนที่พึ่งงบประมาณเป็นหลักเป็นกลุ่มทุนหมุนเวียนที่ไม่สามารถหารายได้เองเพียงพอกับรายจ่ายในการดำเนินงาน ทุนหมุนเวียนประเภทนี้แม้บางทุนหมุนเวียนอาจมีรายได้บ้าง แต่เป็นรายได้ที่ไม่ใช่จากการดำเนินภารกิจหลัก อาทิ ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ เป็นต้น ดังนั้น ทุนหมุนเวียนดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับเงินอุดหนุนงบประมาณเป็นหลักอย่างต่อเนื่องถึงร้อยละเก้าสิบของรายได้ทุนหมุนเวียน ดังนั้น ในการกำกับและควบคุมทุนหมุนเวียนประเภทนี้ จำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงภาระทางการคลังในอนาคต นอกเหนือจากการบริหารจัดการ เนื่องจากเป็นกลุ่มทุนหมุนเวียนที่เป็นภาระงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

๒) ทุนหมุนเวียนที่มีรายได้จากภารกิจหลัก

เป็นกลุ่มทุนหมุนเวียนที่มีความสามารถหารายได้จากภารกิจของทุนหมุนเวียนนั้นๆ อย่างไรก็ตาม ทุนหมุนเวียนประเภทนี้อาจแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๒.๑) กลุ่มทุนหมุนเวียนที่มีรายได้จากภารกิจหลักแต่ไม่เพียงพอในการใช้จ่ายดำเนินงาน ซึ่งกลุ่มทุนดังกล่าวอาจได้รับงบประมาณอุดหนุนในบางงบประมาณ และมีรายได้จากการกู้ยืม เงินบริจาค หรือแหล่งเงินทุนอื่นๆ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระเบียบหรือกฎหมายที่กำหนดไว้ของแต่ละทุนหมุนเวียนที่ระบุไว้ให้สามารถกระทำได้

๒.๒) กลุ่มทุนหมุนเวียนที่มีรายได้จากภารกิจหลักและเพียงพอในการใช้จ่ายดำเนินงาน เป็นกลุ่มทุนที่ไม่ได้พึ่งพิงงบประมาณเป็นหลัก แต่สามารถหารายได้จากภารกิจหลักได้

๑.๓ ประเภทของทุนหมุนเวียน

ในแต่ละกลุ่มทุนหมุนเวียนมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ กฎหมายในการจัดตั้งทุนหมุนเวียน โดยการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งทุนหมุนเวียน ซึ่งปัจจุบันการจัดตั้งทุนหมุนเวียน ปรากฏว่าได้มีการออกกฎหมายโดยการตราเป็นพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งโดยทั่วไปจะออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งปัจจุบันมีประมาณ ๑๑๐ ทุน (ข้อมูลกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕) โดยการแบ่งประเภททุนหมุนเวียน กระทรวงการคลังได้มีการแบ่งประเภทตามรูปแบบและตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑) การแบ่งประเภทของทุนหมุนเวียนตามรูปแบบ

การแบ่งประเภทของทุนหมุนเวียนลักษณะนี้เป็นไปตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ ที่กำหนดให้การจ่ายเงินเป็นทุนหรือเป็นทุนหมุนเวียนเพื่อการใดๆ ให้กระทำได้แต่โดยกฎหมาย ซึ่งกฎหมายจัดตั้งทุนหมุนเวียนในปัจจุบันสามารถแบ่งได้ ๒ รูปแบบ คือ

(๑) ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ เนื่องจากต้องการอำนาจรัฐในการบังคับฝ่ายเดียวต่อภาคเอกชนหรือประชาชนในการสมทบเข้าทุนหมุนเวียน วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนเพื่อเป็นกลไกทางเศรษฐกิจของรัฐในการดำเนินการเพื่อบริการสาธารณะแก่ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ หรือแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ

เฉพาะด้าน การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนจะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และเงินสมทบจากกลุ่มเป้าหมายนั้นๆ โดยทั่วไปการจัดตั้งกองทุนโดยพระราชบัญญัติแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ (๑) พระราชบัญญัติกองทุน กล่าวคือ เป็นพระราชบัญญัติที่กำหนดขึ้นเฉพาะเกี่ยวกับการบริหารกองทุน เช่น พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๔ และ (๒) พระราชบัญญัติกำหนดให้มีกองทุน โดยพระราชบัญญัติลักษณะนี้เป็นกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับเรื่องอื่น แต่กำหนดให้มีกองทุนด้วย เช่น กองทุนสนับสนุนการวิจัยตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการวิจัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งการบริหารงานจะดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ มีหน่วยงานธุรการรองรับการทำงานที่ใน ๓ รูปแบบ คือ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และส่วนราชการ

(๒) ทุนหมุนเวียนที่มีกำหนดไว้ในกฎหมายงบประมาณ เช่น พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ มาตรา ๓๒ กำหนดงบประมาณรายจ่ายของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน เช่น มาตรา ๓๒ (๒๘) กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง และมาตรา ๓๒ (๒๙) กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เป็นต้น

๒) การแบ่งประเภทของทุนหมุนเวียนตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีการแบ่งการจัดตั้งออกเป็น ๕ ประเภท ได้แก่

(๑) ทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืม

กลุ่มทุนหมุนเวียนนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการนำเงินมาให้กู้ยืม โดยอาจคิดดอกเบี้ยหรือไม่คิดดอกเบี้ย ซึ่งให้กู้ยืมแก่ส่วนราชการกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ภาคเอกชน เกษตรกร และประชาชนทั่วไป โดยการดำเนินงานในลักษณะของการให้กู้ยืมไม่เหมาะที่จะดำเนินการผ่านระบบงบประมาณที่มีกระบวนการในการจัดสรรปีละหนึ่งครั้ง เนื่องจากจะทำให้การดำเนินการขาดความคล่องตัว จึงเหมาะสมที่จะดำเนินการในลักษณะของทุนหมุนเวียน และจะมีการทยอยใช้คืนเงินกู้ยืมในภายหลัง อย่างไรก็ตามก็ได้พบว่ากฎระเบียบที่บังคับใช้ในการดำเนินการของทุนหมุนเวียน ยังคงอ้างอิงถึงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่หน่วยงานราชการโดยทั่วไปนำไปใช้ปฏิบัติซึ่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวอาจไม่มีความเหมาะสมกับการดำเนินการนโยบายรัฐบาลในการให้

กู้ยืม จึงทำให้บางทุนหมุนเวียนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจำเป็นต้องมีการปรับปรุงกฎระเบียบดังกล่าวให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินงานมากขึ้น ทุนหมุนเวียนประเภทนี้มีประมาณ ๑๕ ทุน ตัวอย่างเช่น

- กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีภารกิจหลักในการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา แก่นักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์
- กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน
- กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับสหกรณ์ในการให้เงินกู้
- เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินชำระราชการครู มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหานี้สินของข้าราชการครู
- กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับประชาชนในหมู่บ้านได้พัฒนาอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้

(๒) ทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

ทุนหมุนเวียนประเภทนี้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นช่องทางของรัฐบาลในการดำเนินนโยบายให้เงินทดแทน ช่วยเหลือ สงเคราะห์แก่ประชาชนโดยรวมในด้านต่าง ๆ ซึ่งจากการศึกษาพบว่ากฎระเบียบและกฎหมายที่บังคับใช้กับทุนหมุนเวียนประเภทนี้มีความชัดเจนและรัดกุม จึงไม่น่าจะมีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดการเสียวินัยทางการคลังแต่อย่างใด อย่างไรก็ดี แม้ทุนหมุนเวียนประเภทนี้จะมีกฎระเบียบและกฎหมายที่บังคับใช้ชัดเจน แต่หากเมื่อพิจารณาถึงฐานะทางการเงินประกอบไปกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบางทุนหมุนเวียน ในกลุ่มทุนหมุนเวียนนี้ อาจมีปัญหาระยะยาว โดยเฉพาะในกรณีที่โครงสร้างสังคมเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมผู้สูงอายุที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เงินทดแทน ช่วยเหลือ สงเคราะห์ให้แก่ประชาชนโดยรวม โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่ด้อยโอกาสหรือประสบปัญหาความยากลำบาก ให้ได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ การช่วยเหลือบางกลุ่มเป้าหมาย องค์กรของรัฐทำหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข สวัสดิการลูกจ้าง แรงงาน

การฝึกอาชีพ และภาวะโภชนาการของคนในสังคมอาจมีส่วนร่วมในการจ่ายเงินสมทบทุนหมุนเวียน ตัวอย่างเช่น

- กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาเกษตรกร
- กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนในการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากรถ
- กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือและเยียวยาลูกจ้างของภาคเอกชน
- กองทุนประกันสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายให้ผู้ประกันตนได้รับประโยชน์ทดแทน
- กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดสรรเงินให้แก่องค์กรที่ดำเนินการเกี่ยวกับสาธารณประโยชน์
- กองทุนคุ้มครองเด็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการช่วยเหลือ ฟื้นฟู พัฒนา และเยียวยาแก่เด็ก

(๓) ทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม

ทุนหมุนเวียนประเภทนี้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของรัฐและประชาชนส่วนรวม โดยไม่มุ่งแสวงหากำไร โดยการส่งเสริมสนับสนุนนี้ได้ดำเนินการในรูปแบบต่างๆ นอกเหนือจากการสนับสนุนส่งเสริมอื่นในระบบงบประมาณรายจ่ายรายปีได้อย่างชัดเจน การจัดตั้งทุนหมุนเวียนนอกงบประมาณจึงอาจเป็นคำตอบเพื่อให้การบริหารจัดการนโยบายต่างๆ ของรัฐมีความคล่องตัวอย่างไรก็ดี เนื่องจากหน้าที่ของทุนหมุนเวียนในกลุ่มนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนส่งเสริม แหล่งเงินของทุนหมุนเวียนเกือบทั้งหมดจึงมาจากงบประมาณ ซึ่งระบุไว้ชัดแจ้งในพระราชบัญญัติจัดตั้งทุนหมุนเวียน ดังนั้น ภาระรายจ่ายที่ต้องจัดสรรให้ทุนหมุนเวียนเหล่านี้ ในระยะยาวจึงมีความชัดเจนว่าต้องพึ่งพิงงบประมาณที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของรัฐและประชาชนส่วนรวม โดยไม่มุ่งแสวงหากำไร ตัวอย่างเช่น

- กองทุนยุติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในกระบวนการยุติธรรม

- กองทุนสำหรับผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเงินทุนสำหรับการดำเนินการในการหาที่พักสำหรับผู้เดินทางไปแสวงบุญในการประกอบพิธีฮัจย์

(๔) ทุนหมุนเวียนเพื่อการจำหน่ายและการผลิต

ทุนหมุนเวียนประเภทนี้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อซื้อหรือผลิตสินค้าต่าง ๆ เพื่อจำหน่ายให้แก่หน่วยงานราชการหรือองค์กรเฉพาะกิจต่างๆ รวมทั้งภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป โดยสินค้าที่มีการจำหน่ายและผลิตมีความหลากหลายตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวมิได้กระทำเพื่อที่จะแข่งขันกับภาคเอกชนอื่นจะเป็นการขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับทุนหมุนเวียน ในหลายประเภทที่ได้รับการควบคุมดูแลในการบริหารจัดการด้านการเงิน แต่อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานของกลุ่มทุนหมุนเวียนนี้ ก็จำเป็นต้องมีการดำเนินการภายใต้กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องของแต่ละทุนหมุนเวียน ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องในบางทุนหมุนเวียนเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานในการกิจหลัก ตัวอย่างเช่น

- เงินทุนหมุนเวียนการผลิตเหรียญกษาปณ์และการทำของมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการผลิตเหรียญกษาปณ์

- เงินทุนหมุนเวียนดำเนินการโครงการผลิตถ่านหินเป็นพลังงานทดแทน มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสำรองการผลิตพลังงานที่ต้องใช้ถ่านหิน

- เงินทุนหมุนเวียนเพื่อผลิตรูปถ่ายทางอากาศ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการผลิตรูปถ่ายหรือแผนที่ทางอากาศ

- เงินทุนหมุนเวียนเพื่อผลิตวัคซีนจำหน่าย มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนในการผลิตวัคซีนออกจำหน่าย

(๕) กองทุนหมุนเวียนเพื่อให้บริการ

เป็นกลุ่มกองทุนหมุนเวียนเพื่อให้บริการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการในรูปแบบต่างๆ แก่หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งในการดำเนินการนั้น อาจมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการให้บริการในรูปแบบต่างๆ และนำเงินค่าธรรมเนียมนั้นเป็นค่าใช้จ่ายในการให้บริการโดยไม่ต้องนำส่งคลัง เช่นเดียวกับกองทุนหมุนเวียนในกลุ่มอื่น การดำเนินงานของกลุ่มกองทุนหมุนเวียนนี้ยังคงมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องในบางกองทุนหมุนเวียนเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานในภารกิจหลัก ตัวอย่างเช่น

- เงินทุนค่าธรรมเนียมผ่านทางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการระบบเครือข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองและจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทาง
- เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการบริหารท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ-กองทัพเรือ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นบริการด้านการขนส่งทางทะเลและสนับสนุนด้านความมั่นคงของประเทศ
- เงินทุนหมุนเวียนสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ จังหวัดภูเก็ต เพื่อวัตถุประสงค์ในการเป็นแหล่งข้อมูลทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

บทที่ ๓

ปัญหาการบริหารทุนหมุนเวียน

จากการศึกษาระบบการบริหารทุนหมุนเวียนของประเทศในบทที่ ๑ และบทที่ ๒ ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา และรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินตามมาตรา ๑๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ของกระทรวงการคลัง คณะผู้วิจัยพบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารทุนหมุนเวียน ดังนี้

๑. ปัญหาการกำกับดูแลการบริหารทุนหมุนเวียนของกระทรวงการคลัง

ปัญหาการกำกับดูแลการบริหารทุนหมุนเวียนของกระทรวงการคลังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปิดโอกาสให้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนมีความหลากหลายดังจะเห็นได้จากข้อมูลในบทที่ ๑ ตามรายงานการศึกษา เรื่อง บทบาทของเงินนอกงบประมาณกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับทุนหมุนเวียนว่ามีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนประมาณ ๑๑๐ ทุน^๑ ซึ่งการจัดตั้งทุนหมุนเวียนดังกล่าวมีการจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณประจำปีและพระราชบัญญัติจัดตั้งโดยเฉพาะ มีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน และจากข้อหาหรือของกรมบัญชีกลางที่ได้หารือต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการดำเนินการกำกับดูแลติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ ประเภททุนหมุนเวียนและกองทุนต่างๆ ทั้งหน่วยงานที่เป็นส่วนราชการ หน่วยงานอิสระ และองค์การมหาชนที่มีเงินในลักษณะเงินนอกงบประมาณที่เป็นทุนหมุนเวียนตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง

^๑สำนักกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง, บทบาทของเงินนอกงบประมาณกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ, รายงานฉบับสมบูรณ์.

พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีปัญหาว่าหน่วยงานของรัฐบางหน่วยงาน ได้แก่ กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า กองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันพระปกเกล้า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพลังงาน จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๑/๒๕๔๐ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง สั่ง ณ วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐ และกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และรายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดินตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๔ ต้องอยู่ภายใต้กำกับของกระทรวงการคลังหรือไม่ ซึ่งกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองที่อยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ประสงค์จะเข้าสู่ระบบประเมินผลฯ ของกรมบัญชีกลาง และจะจัดให้มีการตรวจสอบและติดตามประเมินผลตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยจะนำหลักการ Balanced Scorecard (BSC) มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนฯ ให้มีมาตรฐานสากลซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ วัตถุประสงค์ และแนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกรมบัญชีกลาง จึงไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนดังกล่าว ในขณะที่กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นไม่มีข้อขัดข้องที่จะเข้าสู่ระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนตามมติคณะรัฐมนตรี โดยได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ประจำปีบัญชี ๒๕๕๓ ระหว่างกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

สำหรับกองทุนที่เหลือ ได้แก่ กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า กองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันพระปกเกล้า และกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการกองทุนสนับสนุน

การสร้างเสริมสุขภาพที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) มีความเห็นว่า “การดำเนิน โครงการ กิจกรรม หรือแผนงานของส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐโดยปกติทั่วไปจะดำเนินการ โดยใช้จ่ายจากเงินงบประมาณ แต่มีบางกรณี ที่การดำเนิน โครงการ กิจกรรม หรือแผนงานมีค่าใช้จ่ายบางประเภทที่ไม่สะดวกในการขอตั้ง งบประมาณหรือไม่คล่องตัวเพียงพอ หรือเป็นกิจการที่ดำเนินงานคล้ายคลึงกับการดำเนิน ธุรกิจ การแยกการดำเนินงานออกเป็นสัดส่วน โดยการกำหนดให้มีทุนหมุนเวียนขึ้นเพื่อใช้จ่าย และให้สามารถเก็บรายได้เพื่อนำไปใช้จ่ายได้ จะทำให้เกิดความสะดวกและสามารถควบคุม ประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น เมื่อส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐใด ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินกิจกรรมใดสมควรจะดำเนินการ โดยการ ใช้ทุนหมุนเวียน ก็อาจจะออกกฎหมายกำหนดให้มีทุนหมุนเวียนในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้น ไว้เป็นการเฉพาะหรือกำหนดไว้เป็นรายการหนึ่งในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๕๑ ทุนหมุนเวียนจึงเป็นเงินนอก งบประมาณประเภทหนึ่งซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งตามวัตถุประสงค์ ที่จัดตั้งโดยที่รายได้หรือรายรับที่เกิดจากการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนจะนำมาสมทบ ทุนไว้ใช้จ่ายได้ต่อไปโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และเป็นการยกเว้นหลักทั่วไป ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๕๑ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราช บัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ที่กำหนดให้รายรับทั้งปวงที่ส่วนราชการหรือ หน่วยงานของรัฐได้รับจะต้องนำส่งคลัง ทั้งนี้ เพื่อให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินทุนหมุนเวียนเกิดความคล่องตัวทางการเงิน

สำหรับกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง และกองทุนเพื่อการพัฒนา และเผยแพร่ประชาธิปไตย นั้น โดยที่มาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองขึ้นเพื่อช่วยเหลือการดำเนิน กิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกัน ในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการ ของชุมชนในพื้นที่ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้เงินและทรัพย์สิน

ของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ในขณะที่มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้บัญญัติให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานของสถาบันพระปกเกล้า โดยรายได้ที่เกิดจากกองทุนและรายได้อื่นของสถาบันพระปกเกล้าไม่ต้องส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เช่นเดียวกันกับกรณีของกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งกำหนดให้มีขึ้นเพื่อใช้ในการสนับสนุน รมรค์ และชี้ชวนให้ประชาชนสร้างเสริมสุขภาพในรูปแบบต่าง ๆ โดยที่รายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน กองทุนดังกล่าวจึงเป็นกองทุนที่ได้จัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งตามวัตถุประสงค์ที่จัดตั้ง โดยที่รายได้หรือรายรับที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุนได้รับอนุญาตให้นำมาสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ต่อไปโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จึงเป็นทุนหมุนเวียนตามความหมายของนิยามคำว่า “ทุนหมุนเวียน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๔๑

ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า กองทุนที่เป็นทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๔๑ จะอยู่ภายใต้การกำกับและต้องเข้าสู่ระบบการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนตามที่กระทรวงการคลังกำหนดหรือไม่ ในประเด็นนี้ เห็นว่า โดยที่รายได้ของกองทุนแต่ละกองทุนนั้นได้รับมาจากการจัดสรรงบประมาณ ทั้งกรณี ที่เป็นการจัดสรรให้แก่กองทุนโดยตรง หรือจัดสรรผ่านส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีหน้าที่กำกับดูแลกองทุน เช่น กองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณผ่านสถาบันพระปกเกล้า กองทุนและหน่วยงานของรัฐดังกล่าวจึงเป็นส่วนราชการตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังหรือสำนักงานงบประมาณกำหนด อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่กองทุน ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแลกองทุนดังกล่าวได้จัดตั้ง หรือกำหนดให้มีขึ้น โดยกฎหมายเฉพาะ ในกรณีดังกล่าวต้องพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่ง กฎหมายเฉพาะนั้น ได้มีการบัญญัติในเรื่องหรือในลักษณะทำนองเดียวกันกับกฎ ระเบียบหรือ หลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังหรือสำนักงานงบประมาณกำหนดไว้หรือไม่ ถ้ากฎหมายเฉพาะ ได้มีการกำหนดบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว การดำเนินการย่อมเป็นไปตามที่กฎหมาย

เฉพาะนั้นกำหนดไว้ แต่ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะไม่ได้กำหนดบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้ เป็นการเฉพาะแล้ว เช่นนี้กองทุน ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐดังกล่าวย่อมต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ตามที่กระทรวงการคลังหรือสำนักงบประมาณกำหนดหรือ ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเช่นเดียวกับส่วนราชการอื่น สำหรับมาตรการในการประเมินติดตาม ผลการดำเนินงานของกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง และกองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ ประชาธิปไตย นั้น โดยที่กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองถือเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน พระปกเกล้า และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาพัฒนาการเมือง กองทุนพัฒนาการเมือง ภาคพลเมืองจึงอยู่ภายใต้การตรวจสอบของคณะกรรมการอิสระติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานของสภาพัฒนาการเมืองตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ สภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการอิสระติดตามและประเมิน ผลการปฏิบัติงานของสภาพัฒนาการเมืองเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานของ สภาพัฒนาการเมือง เพื่อให้มีความคุ้มค่าต่องบประมาณและมีประสิทธิผลของการพัฒนา การเมือง เช่นเดียวกันกับกรณีของกองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตยซึ่งเป็น กองทุนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันพระปกเกล้า และได้รับการตรวจสอบจาก คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของสถาบันพระปกเกล้าเช่นกัน สำหรับ กรณีของกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสนับสนุนการสร้าง เสริมสุขภาพได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินของ กองทุนไว้โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน ในกรณีดังกล่าวนี้ ย่อมถือได้ว่า กองทุน ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลกองทุนนั้น มีบทบัญญัติ เกี่ยวกับมาตรการในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนไว้เป็นการ เฉพาะแล้ว จึงไม่ต้องเข้าสู่ระบบการประเมินติดตามผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนหรือ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดในเรื่องดังกล่าวอีก”^๒

^๒บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจของกระทรวงการคลังในการ กำกับดูแลกองทุนหรือเงินทุนหมุนเวียน (เรื่องเสร็จที่ ๗๖๗/๒๕๕๓)

จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปสภาพปัญหาของกรมบัญชีกลาง ได้ว่า กรณีที่กองทุนของส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่ได้จัดตั้งหรือกำหนดให้มีขึ้น โดยกฎหมาย ในกรณีดังกล่าวต้องพิจารณาว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นได้มีการบัญญัติในเรื่องหรือในลักษณะทำนองเดียวกันกับกฎระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังหรือสำนักงานงบประมาณกำหนดไว้หรือไม่ ถ้ากฎหมายที่จัดตั้งได้มีการกำหนดบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว การดำเนินการย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายนั้นกำหนดไว้ กระทรวงการคลังก็ไม่สามารถกำกับดูแลมาตรฐานการบริหารทุนหมุนเวียนให้ไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีข้อปฏิบัติในการบริหารทุนหมุนเวียนให้เหมือนกับที่กรมบัญชีกลางวางมาตรฐานการบริหารจัดการได้

๒. ปัญหาการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓

สภาพปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนฯ อาจสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดความหมายของคำว่า “ทุนหมุนเวียน” โดยกำหนดให้หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียนหรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ แต่ไม่รวมถึงทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นโดยบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะเพื่อการนั้น ทำให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐหลีกเลี่ยงการจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณประจำปีไปจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติเฉพาะจำนวนมาก ซึ่งการจัดตั้งทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัติเฉพาะดังกล่าว กระทรวงการคลังไม่สามารถรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนได้ แม้จะพบว่าทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัติเฉพาะมีการบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียนนั้น

๒. การกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังโดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีที่จะรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เป็นการ

สร้างกระบวนการในการดำเนินการตามกฎหมายในการรวมหรือยุบเลิกที่ต้องได้รับอนุมัติจากฝ่ายการเมืองซึ่งในบางครั้งการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นเมื่อมีการวิเคราะห์แล้วว่าไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแน่นอน แต่ยังคงเสนอให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจอีกซึ่งเป็นการสร้างกระบวนการที่ยังยากในการบริหารจัดการทุนหมุนเวียน

๓. การยุบเลิกทุนหมุนเวียนจะกระทำได้เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า

(ก) หมดความจำเป็นที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นแล้ว หรือ
(ข) ทุนหมุนเวียนได้หยุดดำเนินการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด แต่ยังไม่รวมถึงทุนหมุนเวียนบางแห่งที่มีการบริหารจัดการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และมีการบริหารงานที่ไม่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพซึ่งกรมบัญชีกลางได้ทำการประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานแล้ว พบว่าทุนหมุนเวียนบางแห่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นระยะเวลาหลายปีติดต่อกัน

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.*

ในปัจจุบันส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐได้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นทุนในการใช้จ่ายบริหารกิจการของหน่วยงานของรัฐให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งมีทั้งที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะและจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี จากความแตกต่างของกฎหมายจัดตั้งทุนหมุนเวียนจึงมีผลทำให้การบริหารทุนหมุนเวียนมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะนั้น ส่วนใหญ่การพิจารณากำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การบริหารงานทุนหมุนเวียนจะอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนนั้น ๆ ขณะที่ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ การกำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การบริหารทุนหมุนเวียนนั้น หน่วยงานของรัฐเจ้าของทุนหมุนเวียนจะเป็นผู้กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ซึ่งผลจากความหลากหลายดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานทุนหมุนเวียนในหลายด้านด้วยกัน อาทิ

- โครงสร้างของทุนหมุนเวียนที่ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ เนื่องจากบางทุนหมุนเวียนมีการดำเนินการในลักษณะงานฝาก ทำให้ผลการดำเนินงานขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- มีข้อจำกัดในการกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ทำให้การดำเนินการไม่สอดคล้องกับภารกิจของทุนหมุนเวียน
- ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นใหม่ยังไม่สามารถดำเนินงานตามภารกิจได้ทันที เนื่องจากขาดความพร้อมในการบริหารจัดการ เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียนได้อย่างแท้จริง รวมทั้งให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม จึงเห็นสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลั่งรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ซึ่งสามารถสรุปวิเคราะห์ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ได้ดังนี้

๑. เพื่อพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารเงินนอกงบประมาณประเภททุนหมุนเวียน ให้มีความเป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งทุนหมุนเวียน
๒. เพื่อลดความเสี่ยง เสริมสร้างความโปร่งใส และมีธรรมาภิบาลในการบริหารด้านการเงิน การคลังภาครัฐที่สอดคล้องและอยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังของประเทศ
๓. เกิดประโยชน์ต่อการบริหารเงินนอกงบประมาณประเภททุนหมุนเวียนของประเทศ อย่างยั่งยืน

* ที่มา : กองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์ วิทยาการปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย

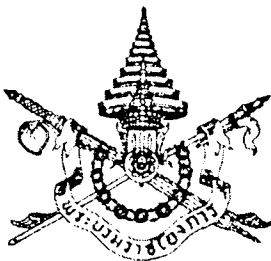
๔. เพื่อลดข้อจำกัดของการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕. ทำให้หน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียนสามารถนำมาตรฐานของระบบบริหารทุนหมุนเวียนไปปฏิบัติหรือปรับใช้ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

๖. การควบรวมกองทุนที่ไม่มีความจำเป็นและทับซ้อนกับกองทุนอื่น รวมทั้งยุบกองทุนที่มีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้เกิดการใช้งบประมาณแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้ยืมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน
พ.ศ. ๒๕๔๓
- : พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑
- : มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑
เรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๑๐๘๔๓ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- : ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

พระราชบัญญัติ

ให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

พ.ศ. ๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือ
ยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน
หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึง
ที่จัดตั้งขึ้นโดยบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะเพื่อการนั้น

มาตรา ๔ ให้กระทรวงการคลังโดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีมีอำนาจรวมหรือยุบเลิก
ทุนหมุนเวียนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ การรวมทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้เมื่อทุนหมุนเวียนที่จะรวมกันนั้นมีวัตถุประสงค์
เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ และจะต้องไม่มีผลเป็นการขยายวัตถุประสงค์เกินกว่าวัตถุประสงค์
เดิมของทุนหมุนเวียนที่นำมารวมกันนั้น

การรวมทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง อาจเป็นการรวมโดยการจัดตั้งเป็นทุนหมุนเวียนขึ้นใหม่
หรือโดยการรวมทุนหมุนเวียนเดิมเข้าด้วยกัน

มาตรา ๖ การยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า

- (๑) หมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นแล้ว หรือ
- (๒) ทุนหมุนเวียนได้หยุดการดำเนินการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและไม่ปฏิบัติตามระเบียบ
ที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๗ ในการเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้กระทรวง
การคลังปรึกษาร่วมกับสำนักงานงบประมาณและนำความเห็นของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบทุนหมุนเวียนนั้น
ประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

มาตรา ๘ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้รวมทุนหมุนเวียนใด ให้มีผลเป็นการโอนสินทรัพย์และหนี้สิน
ของทุนหมุนเวียนเดิมไปเป็นของทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นใหม่หรือที่รวมเข้าด้วยกัน

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนใด ให้ถือว่าเป็นการยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น
ตามกฎหมาย

มาตรา ๙ การจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และสิทธิประโยชน์ของพนักงานและลูกจ้าง
ของทุนหมุนเวียนที่โอนไปหรือยุบเลิกให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณียุบเลิกทุนหมุนเวียน หากภายหลังจากการจัดการสินทรัพย์และหนี้สินตามวรรคหนึ่ง
เสร็จสิ้นแล้วมีเงินคงเหลือให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันได้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่มีวัตถุประสงค์เหมือนกันหรือใกล้เคียงกันขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้การดำเนินงานมีความซ้ำซ้อนกันและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สมควรดำเนินการรวมทุนหมุนเวียนที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้เข้าด้วยกัน และสมควรยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่หมดความจำเป็นหรือหยุดดำเนินการ โดยให้กระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการในเรื่องดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

เงินคงคลัง

พ.ศ. ๒๕๕๑

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
คณะองคมนตรี ในหน้าที่คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร

อลงกฎ

ธานีวัต

มานวราชเสวี

อดุลเดชจรัส

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรจัดระบบการควบคุมเงินแผ่นดินว่าด้วยเงินคงคลังให้รัดกุม

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาจึงมีพระบรมราชโองการให้
ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑” หมายความว่า บัญชีเงินฝากกระแสรายวันที่ธนาคาร
แห่งประเทศไทย ซึ่งกระทรวงการคลังมีไว้เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้

“บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๒” หมายความว่า บัญชีเงินฝากกระแสรายวันที่ธนาคาร
แห่งประเทศไทย ซึ่งกระทรวงการคลังมีไว้เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้

“มติให้จ่ายเงินไปก่อน”^๒ หมายความว่า มติของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้ตราขึ้นไว้
เป็นพระราชบัญญัติอนุญาตให้รัฐบาลจ่ายเงินเพื่อกิจการที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินั้นไปพลางก่อน
จนกว่าจะได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณหรือพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๕/ตอนที่ ๙/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

^๒ มาตรา ๓ นิยามคำว่า “มติให้จ่ายเงินไปก่อน” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

“เงินยืมทรงรชาการ” หมายความว่า เงินซึ่งกระทรวงการคลังอนุญาตให้ส่วนราชการมีไว้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่อทรงจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายสอยปลักย่อยประจำสำนักงานตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง

“เงินฝาก” หมายความว่า เงินที่กระทรวงการคลังรับฝากไว้และจ่ายคืนตามคำขอของผู้ฝากตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง

“เงินขายบิล” หมายความว่า เงินที่กระทรวงการคลังรับไว้ ณ ที่แห่งหนึ่งเพื่อโอนไปจ่าย ณ ที่อีกแห่งหนึ่งตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า ทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๓ บรรดาเงินทั้งปวงที่พึงชำระให้แก่รัฐบาลไม่ว่าเป็นภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ เงินกู้หรือเงินอื่นใด หัวหน้าส่วนราชการที่ได้เก็บหรือรับเงินนั้นมีหน้าที่ควบคุมให้ส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอตามกำหนดเวลาและข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด โดยไม่หักเงินไว้เพื่อการใด ๆ เลย

รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับอนุญาตให้หัวหน้าส่วนราชการใด ๆ หักรายจ่ายจากเงินที่จะต้องส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอได้ในกรณีดังนี้

(๑) รายจ่ายที่หักนั้นเป็นรายจ่ายที่มีกฎหมายอนุญาตให้จ่ายได้

(๒) รายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายตามระเบียบที่ได้รับความสะดวกจากกระทรวงการคลังเพื่อเป็นค่าสินบนรางวัล หรือค่าใช้จ่ายในการจัดให้ได้มาซึ่งเงินอันพึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล

(๓) รายจ่ายที่ต้องจ่ายคืนให้แก่บุคคลใด ๆ เพราะเป็นเงินอันไม่พึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล^๓

มาตรา ๕ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ ให้กระทำได้แต่เพื่อโอนเงินไปเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๒ เท่านั้น

มาตรา ๖ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๒ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๒ หรือคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ ให้กระทำได้แต่เฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม พระราชบัญญัติโอนเงินในงบประมาณ มติให้จ่ายเงินไปก่อน หรือพระราชกำหนดที่ออกตามความในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ในกรณีให้จ่ายเงินตามมติให้จ่ายเงินไปก่อนหรือตามพระราชกำหนด ให้ตั้งเงินรายจ่ายเพื่อชดใช้ในพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

มาตรา ๗^๔ ในกรณีต่อไปนี้ ให้ส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๒ หรือคลังจังหวัด หรือคลังอำเภอได้ก่อนที่มีกฎหมายอนุญาตให้จ่าย คือ

^๓ มาตรา ๔ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

^๔ มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔

(๑) รายการจ่ายที่มีการอนุญาตให้จ่ายเงินได้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ แต่เงินที่ตั้งไว้มีจำนวนไม่พอจ่ายและพฤติการณ์เกิดขึ้นให้มีความจำเป็นต้องจ่ายโดยเร็ว

(๒) มีกฎหมายใด ๆ ที่กระทำให้ต้องจ่ายเงินเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ๆ และมีความจำเป็นต้องจ่ายโดยเร็ว

(๓) มีข้อผูกพันกับรัฐบาลต่างประเทศหรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่กระทำให้ต้องจ่ายเงิน และมีความจำเป็นต้องจ่ายโดยเร็ว

(๔) เพื่อซื้อคืนหรือไถ่ถอนพันธบัตรของรัฐบาลหรือตราสารเงินกู้ของกระทรวงการคลัง หรือชำระหนี้ตามสัญญาที่กระทรวงการคลังเป็นผู้กู้ ทั้งนี้ ตามจำนวนที่รัฐมนตรีเห็นสมควร

(๕) เพื่อซื้อเงินตราต่างประเทศ พันธบัตรของรัฐบาลต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์ที่มั่นคงในต่างประเทศที่ไม่ใช่หุ้นในสกุลเงินตราที่จะต้องชำระหนี้ที่กระทรวงการคลังเป็นผู้กู้ และในวงเงินไม่เกินจำนวนหนี้ที่ถึงกำหนดชำระในช่วงระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการชำระหนี้เมื่อถึงกำหนด ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการซื้อเงินตราต่างประเทศ พันธบัตรของรัฐบาลต่างประเทศ และหลักทรัพย์ที่มั่นคงในต่างประเทศที่ไม่ใช่หุ้น การนำเงินตราต่างประเทศฝากธนาคาร รวมทั้งวิธีปฏิบัติอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

การจ่ายเงินในห้ากรณีข้างต้นนี้ เมื่อได้จ่ายแล้วให้ตั้งเงินรายจ่ายเพื่อชดเชยในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ หรือในกฎหมายว่าด้วยโอนงบประมาณรายจ่าย หรือในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต่อไป

มาตรา ๘ เงินต่อไปนี้ ให้ส่งจ่ายจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๒ หรือคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอได้ คือ

(๑) เงินยืมทดรองราชการ

(๒) เงินฝาก

(๓) เงินขายบิล

(๔)^๕ เงินที่จำเป็นต้องจ่ายคืนภายในปีงบประมาณที่นำส่งแล้ว เพราะเป็นเงินอันไม่พึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล

มาตรา ๙ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ ให้เป็นหน้าที่รัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นผู้ส่งจ่ายได้

มาตรา ๑๐^๖ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๒ ให้เป็นหน้าที่ของอธิบดีกรมธนารักษ์ หรือผู้ที่อธิบดีกรมธนารักษ์มอบหมาย และเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยเฉพาะเพื่อการนี้ เป็นผู้ลงลายมือชื่อร่วมกันส่งจ่าย

^๕ มาตรา ๘ (๔) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

^๖ มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

มาตรา ๑๑^๗ การส่งจ่ายเงินจากคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอให้เป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย และให้ปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงการคลัง ถ้ามีเงินเหลือจ่ายให้ส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ ตามวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๒ การจ่ายเงินเป็นทุนหรือเป็นทุนหมุนเวียนเพื่อการใด ๆ ให้กระทำได้แต่โดยกฎหมาย

มาตรา ๑๓ องค์การใด ๆ ของรัฐบาลที่ได้ตั้งขึ้นแล้วก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ หรือที่จะตั้งขึ้นใหม่ บรรดาที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนั้น ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ควง อภัยวงศ์

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติเงินคกงคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕^๙

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

พระราชบัญญัติเงินคกงคลัง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๙^{๑๐}

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ

๑. เนื่องจากรัฐบาลมีข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินตามตัวสัญญาใช้เงินคลังให้แก่ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนาการ และกองทุนการเงินระหว่างประเทศเมื่อเรียกร้องการจ่ายเงินนี้บางขณะอาจดำเนินการตามวิธีการงบประมาณปกติไม่ทัน จึงสมควรให้รัฐบาลมีอำนาจจ่ายเงินคกงคลังไปพลางก่อนได้

๒. ในบางเวลาเงินในบัญชีเงินคกงคลังมีอยู่เป็นจำนวนมาก สมควรนำมาใช้ประโยชน์โดยซื้อคืนหรือไถ่ถอนพันธบัตรเงินกู้ของรัฐบาลเพื่อปลดปล่อยหนี้สินและบรรเทาภาระค่าดอกเบี้ย

ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเงินคกงคลัง เพื่อให้มีอำนาจกระทำการดังกล่าว

พระราชบัญญัติเงินคกงคลัง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔^{๑๐}

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรขยายขอบเขตการบริหารเงินคกงคลังให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น โดยให้สามารถนำเงินคกงคลังไปซื้อคืนหรือไถ่ถอนตราสารเงินกู้ หรือชำระหนี้ตามสัญญา รวมทั้งการซื้อเงินตราต่างประเทศ หลักทรัพย์ที่มั่นคงในต่างประเทศ หรือพันธบัตรของรัฐบาลต่างประเทศในสกุลเงินตราที่จะต้องชำระหนี้ที่กระทรวงการคลังเป็นผู้กู้ และในวงเงินไม่เกินจำนวนหนี้ที่กำหนดชำระในช่วงระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการชำระหนี้ของรัฐบาล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^๙ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๙/ตอนที่ ๗๕/หน้า ๑๓๙๑/๒๓ ธันวาคม ๒๔๙๕

^{๑๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓/ตอนที่ ๖๒/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๙

^{๑๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘/ตอนที่ ๑๓๐/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๗ กันยายน ๒๕๓๔

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๓๐๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๔ กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง กรม

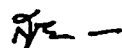
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๒๗/๑๒๕๑๐ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑

ด้วยกระทรวงการคลังได้เสนอเรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน มาเพื่อดำเนินการ
ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ ลงมติเห็นชอบ
ร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน และให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการ
ปฏิบัติต่อไป ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

จึงเรียนยืนยันมา / จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ
รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th

ที่ กค 0427/ 12910

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

๒๒ กรกฎาคม 2551

เรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร 0503/ว(ล) 9912 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2550

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

1. เรื่องเดิม

1.1 คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2550 ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องการจัดตั้งกองทุนเป็นการเฉพาะ โดยมอบให้กระทรวงการคลัง และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณากำหนดหลักการ แนวทางการจัดตั้ง และการบริหารจัดการ เพื่อให้เป็นระบบ แล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

1.2 กระทรวงการคลังได้มีคำสั่ง ที่ 1122/2550 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2550 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องการจัดตั้งกองทุน ประกอบด้วย อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นประธาน ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเงินการคลัง เป็นรองประธาน ผู้แทนจาก สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านการเบิกจ่าย เป็นกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาเงินนอกงบประมาณ (นักวิชาการคลัง 9 ชช.) เป็นกรรมการและเลขานุการ และนักวิชาการคลัง 6 กลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านการเบิกจ่าย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อร่วมกันพิจารณากำหนดหลักการและแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียนของส่วนราชการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น

2. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการ

2.1 ในปัจจุบันมีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนตามกฎหมายเฉพาะ หรือตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นจำนวนมากเกินความจำเป็น มีวัตถุประสงค์ซ้ำซ้อนกับภารกิจปกติของส่วนราชการ หรือซ้ำซ้อนกับทุนหมุนเวียนที่มีอยู่เดิม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารด้านการคลังภาครัฐ และเป็นภาระด้านเงินงบประมาณที่ต้องจัดสรรงบประมาณเป็นทุนประเดิมหรืองบประมาณเพิ่มเติมในแต่ละปี จึงเห็นควรให้มีการทบทวนกฎหมายระเบียบแนวทางปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับทุนหมุนเวียน

เพื่อ...

เพื่อควบคุมมิให้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้นเกินความจำเป็น ขุดเลิกทุนหมุนเวียนที่หมดความจำเป็นหรือไม่ดำเนินการแต่อย่างใด หรือยุบรวมทุนหมุนเวียนที่มีภารกิจหรือวัตถุประสงค์ที่เหมือนกันรวมไว้เป็นทุนเดียวกัน

2.2 เป็นการดำเนินการตามภารกิจที่คณะรัฐมนตรีได้มอบให้กระทรวงการคลังและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณากำหนดหลักการ แนวทางการจัดตั้ง และการบริหารจัดการ เพื่อให้เป็นระบบของส่วนราชการ

3. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

4. สาระสำคัญของร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

ได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องการจัดตั้งทุนหมุนเวียนรวม 3 ครั้ง โดยคณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

4.1 ให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดตั้งทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นบุคคลภายนอก จำนวนไม่เกิน 3 คน โดยปลัดกระทรวงการคลัง แต่งตั้งเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านการเงินและ/หรือการคลัง และอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ

4.2 ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ ที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนที่จะเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติและเสนอคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยให้จัดทำรายละเอียดในการเสนอจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบการพิจารณา

4.3 ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐที่จะจัดตั้งทุนหมุนเวียนต้องดำเนินการเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการจัดตั้งหรือขยายระยะเวลาการดำเนินงานทุนหมุนเวียน แล้วให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ทั้งนี้ การนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนั้น นำความเห็นของคณะกรรมการประกอบการนำเสนอคณะรัฐมนตรีด้วย

4.4 ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นแล้ว ต้องเข้าสู่ระบบการประเมินผลงานตามที่กระทรวงการคลังกำหนด และกระทรวงการคลังจะดำเนินการขุดเลิกทุนหมุนเวียน หากปรากฏว่าทุนหมุนเวียนนั้นหมดความจำเป็นตามวัตถุประสงค์หรือหยุดดำเนินการอันไม่มีเหตุอันสมควร และไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด หรือรวมทุนหมุนเวียนในกรณีที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือขุดเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2543

4.5 ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ นำเงินทุนหมุนเวียนที่ฝากไว้กับสถาบันการเงินเข้ามาฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หรือนำเงินส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดินหากทุนหมุนเวียนนั้นมีเงินคงเหลือเกินความจำเป็น

5. ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

เพื่อควบคุมมิให้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้นเกินความจำเป็น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารด้านการคลังภาครัฐ และเป็นภาระด้านเงินงบประมาณ จึงเห็นสมควรให้นำ เรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

6. ความเห็นชอบหรือการอนุมัติของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

7. กฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่กำหนดให้มีการวิเคราะห์หรือศึกษาก่อนที่จะ ดำเนินการ

- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2550

8. ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและที่มาแห่งเงินค่าใช้จ่าย

ไม่มี

9. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ให้ความเห็นชอบร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

กลุ่มพัฒนาเงินนอกงบประมาณ

โทรศัพท์ 0 2273 9136

โทรสาร 0 2273 9602

แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

1. หลักการในการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

การจัดตั้งทุนหมุนเวียน จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นกิจกรรมที่ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อสาธารณะประโยชน์ หรือเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อช่วยเหลือในการครองชีพ หรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้วิธีการดำเนินการตามระเบียบของทางราชการได้ ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าวต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และต้องก่อให้เกิดรายได้ที่เกิดจากการดำเนินงาน มิใช่มาจากเงินงบประมาณแผ่นดินแต่เพียงอย่างเดียว โดยอนุญาตให้นำเงินรายรับนั้นมาสมทบไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

2. คณะกรรมการกลั่นกรองการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

ให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดตั้งทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นบุคคลภายนอก จำนวนไม่เกิน 3 คน โดยปลัดกระทรวงการคลัง แต่งตั้งเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านการเงินและ/หรือการคลัง และอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

2.1 พิจารณาก่อนการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนภายใต้หลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ซึ่งรวมถึงทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นโดยบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะเพื่อการนั้นด้วย

2.2 พิจารณาให้ความเห็นสำหรับการขยายระยะเวลาการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามข้อเสนอในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่ผ่านความเห็นชอบในหลักการจากคณะกรรมการแล้ว และให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ นำความเห็นดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้ง

3. แนวปฏิบัติการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

3.1 ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน ต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนที่จะเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติและเสนอคำขอจัดงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยให้จัดทำรายละเอียดในการเสนอจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

- (1) หลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินการจัดตั้งทุนหมุนเวียน
- (2) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ระยะเวลาดำเนินงาน แผนการดำเนินงาน แผนการเงิน วิธีดำเนินงาน เงินทุนที่ต้องใช้ แหล่งเงินทุนและกระบวนการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดจนผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- (3) โครงสร้างการบริหารจัดการ อัตรากำลังของบุคลากรที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) รายงานการศึกษาวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT Analysis) และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน ความคุ้มค่าและผลกระทบที่จะได้รับในเชิงเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนภาระด้านงบประมาณและความอยู่รอดของทุนหมุนเวียนในอนาคต

3.2 ลักษณะการดำเนินงานต้องไม่ซ้ำซ้อนกับทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว หรือไม่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่หลักของหน่วยงานภาครัฐอื่น หรือมีการดำเนินงานในลักษณะเดียวกับการปฏิบัติงานตามภารกิจปกติของส่วนราชการ

3.3 ต้องเป็นการดำเนินงานที่ไม่แข่งขันกับภาคเอกชน/รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชน/รัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้

3.4 ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งต้องไม่มีลักษณะที่กำหนดค่าใช้จ่ายเฉพาะคอกผล โดยขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณเป็นทุนประเดิมและเงินสมทบ เพื่อนำไปฝากสถาบันการเงิน เพื่อให้ได้คอกผลมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน

3.5 ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการใดกิจการหนึ่งที่เป็น และมีความสำคัญในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน และวงเงินในการดำเนินการไว้ให้ชัดเจน

4. กระบวนการในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน

4.1 ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐที่จะจัดตั้งทุนหมุนเวียนต้องดำเนินการตามข้อ 3

4.2 เสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการจัดตั้งหรือขยายระยะเวลาการดำเนินงานทุนหมุนเวียนแล้วให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ทั้งนี้ การนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนั้นนำความเห็นของคณะกรรมการประกอบการนำเสนอคณะรัฐมนตรีด้วย

5. การประเมินผล/การยุบเลิก/ยุบรวม

5.1 ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นแล้ว ต้องเข้าสู่ระบบการประเมินผลงานตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

5.2 กระทรวงการคลังจะดำเนินการยุบเลิกทุนหมุนเวียน หากปรากฏว่าทุนหมุนเวียนนั้นหมดความจำเป็นตามวัตถุประสงค์หรือหยุดดำเนินการอันไม่มีเหตุอันสมควร และไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด หรือรวมทุนหมุนเวียนในกรณีที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังก่อตั้งหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2543

6. การนำเงินทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนำเงินทุนหมุนเวียนที่ฝากไว้กับสถาบันการเงิน เข้ามาฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หรือให้นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินหากทุนหมุนเวียนนั้น มีเงินคงเหลือเกินความจำเป็น

(๑๕)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ 3315
วันที่ 11/01/2558
เวลา 16.50 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๐๗๔๗

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ชรัยฤทธิ์ จันทรโอชา)
นายกรัฐมนตรี

กำหนดการรับไป
วันที่ ๓๐/๒/๕๘ วันที่ ๓๑ มี.ค. ๒๕๕๘
เวลา ๑๑-๑๖ น. ส. ๑๗
ดำเนินการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (ข 197/0/สุททรา)

กลุ่มงานนิติคดี
รับที่ ๑๙ (ณ) / ม.๕๕
วันที่ ๓๑ / มี.ค. / ๕๘
เวลา ๑๒.๐๒ น.

สำนักการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติที่ยังไม่ครอบคลุมการบริหารทุนหมุนเวียนทั้งกระบวนการ ประกอบกับปัจจุบัน ได้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อเป็นทุนในการใช้จ่ายบริหารกิจการของหน่วยงานของรัฐ ให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่การบริหารทุนหมุนเวียน ยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้การบริหาร ทุนหมุนเวียน มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง เสริมสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ด้านการเงินการคลังของรัฐ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำกับและบริหารทุนหมุนเวียน ให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การบริหารทุนหมุนเวียน
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลัง
รวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิก
ทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน
ทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลัง
เป็นรายได้แผ่นดิน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่อ
อย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่คณะกรรมการประกาศ
กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

“ผู้บริหารทุนหมุนเวียน” หมายความว่า ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือผู้ทำหน้าที่บริหาร
ทุนหมุนเวียนที่เรียกชื่ออย่างอื่น

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของทุนหมุนเวียน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของทุนหมุนเวียน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ทุนหมุนเวียนใดที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว
ให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้
ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้
ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ บริหาร หรือกฎหมาย
ให้อิทธิพลบัญญัติกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อิทธิพลบัญญัติกลาง
แต่งตั้งข้าราชการในกรมบัญชีกลาง จำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า หรือผู้สอน
ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือผู้บริหารสูงสุด
ของหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานธุรกิจภาคเอกชน
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๘) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนการบริหารทุนหมุนเวียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) พิจารณากลับการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน

(๓) กำกับติดตามการบริหารทุนหมุนเวียน

(๔) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

(๕) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการนำทุนหรือผลกำไรของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

แผ่นดิน

(๖) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลทุนหมุนเวียนและการจัดทำรายงานทางการเงินของทุนหมุนเวียน

(๗) กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจน การกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหาร พนักงานเวียน พนักงาน และลูกจ้าง

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

ส่วนที่ ๑

การขอจัดตั้ง

มาตรา ๑๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะ เป็นนิติบุคคลเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๕ ทุนหมุนเวียนที่หน่วยงานของรัฐขอจัดตั้งตามมาตรา ๑๔ จะต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นต้องจัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล

(๒) ไม่มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับการกิจปกติของหน่วยงานของรัฐที่ขอจัดตั้ง และไม่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐอื่นหรือทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว

(๓) ไม่เป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชน หรือรัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้

(๔) มีลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๒ การบริหาร

มาตรา ๑๖ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลกำหนด โครงสร้างการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และแนวทาง ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗ ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจัดทำแผนการดำเนินงาน ประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา แผนการปฏิบัติงาน ประมาณการ รายรับรายจ่ายประจำปี และประมาณการกระแสเงินสด ทั้งนี้ ตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อนำเสนอคณะกรรมการบริหารพิจารณาอนุมัติอย่างน้อยหกสิบวันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี และให้ส่งกระทรวงการคลังอย่างน้อยสามสิบวันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปีเพื่อใช้ประกอบการ กำกับดูแล การบริหารทุนหมุนเวียนและติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ และผู้แทนหน่วยงานของรัฐ ที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นกรรมการ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง
ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารต้องไม่เป็นผู้ประกอบกิจการ ที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน และให้นำความในมาตรา ๘ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหาร

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ในคณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ประธานกรรมการให้ออกโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง เพราะบกพร่อง
ต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงาน
ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน
- (๒) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ
ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน
พนักงาน และลูกจ้างให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๗)
- (๓) พิจารณานุมัติแผนการดำเนินงานประจำปี
- (๔) แต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการ
ตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

การประชุมของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ ให้กรรมการบริหารและอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์
ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดตามผลการประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๔

ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียนทำหน้าที่บริหาร
ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน โดยให้คำนึงถึงลักษณะ
การดำเนินงานของทุนหมุนเวียน ความรับผิดชอบ ความประหยัด และความคุ้มค่า ทั้งนี้ ตามมาตรฐาน
ที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๗)

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้บริหารทุนหมุนเวียนมิใช่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียน ให้การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และเงื่อนไขการจ้างเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา ๒๖ การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน อำนาจหน้าที่ ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้าง ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการบริหารวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการบริหารจัดทำรายงานการเงินของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี
ปีบัญชีของทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ เว้นแต่คณะกรรมการบริหารจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๙ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของทุนหมุนเวียนในรอบปีบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้คณะกรรมการบริหารนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อกระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี

มาตรา ๓๐ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของทุนหมุนเวียน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๖ การประเมินผล

มาตรา ๓๑ ให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลเป็นประจำทุกปี โดยต้องประเมินในด้านต่อไปนี้

- (๑) การเงิน
- (๒) การปฏิบัติการ
- (๓) การสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- (๔) การบริหารจัดการทุนหมุนเวียน
- (๕) ด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้กรมบัญชีกลางรายงานการประเมินผลทุนหมุนเวียนต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุนหมุนเวียน

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมีกฎหมายกำหนดระบบการประเมินผลการดำเนินงานไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารจัดการทำรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมบัญชีกลางภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้กรมบัญชีกลางรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของทุนหมุนเวียนทั้งหมดต่อคณะกรรมการ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

หลักเกณฑ์การจัดทำรายงานของทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๓ ทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๓๓ ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ การขอจัดตั้ง ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลด้วย

มาตรา ๓๔ ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ การบริหาร ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการบริหาร ทุนหมุนเวียน ส่วนที่ ๔ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ และส่วนที่ ๖ การประเมินผล ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะโดยอนุโลม

มาตรา ๓๕ ในกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

หมวด ๔
การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

มาตรา ๓๖ บทบัญญัติในหมวดนี้ให้ใช้บังคับกับการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลและทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๓๘ การรวมทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้เมื่อทุนหมุนเวียนที่จะรวมกันนั้นมีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ และจะต้องไม่มีผลเป็นการขยายวัตถุประสงค์เกินกว่าวัตถุประสงค์เดิมของทุนหมุนเวียนที่นำมารวมกันนั้น
การรวมทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง อาจเป็นการรวมกับทุนหมุนเวียนใดทุนหมุนเวียนหนึ่งหรือรวมกันเป็นทุนหมุนเวียนใหม่ก็ได้

มาตรา ๓๙ การยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้
(๑) หมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นแล้ว
(๒) ทุนหมุนเวียนได้หยุดการดำเนินงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
(๓) มีผลการประเมินผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเวลาสามปีติดต่อกันและคณะกรรมการเห็นสมควรให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น
(๔) มีเหตุอื่นอันสมควรต้องยุบเลิกทุนหมุนเวียนตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๔๐ ในการเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้คณะกรรมการเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย
เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนใด ให้ถือว่าเป็นการยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้นตามกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น

มาตรา ๔๑ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้รวมทุนหมุนเวียนใด ให้มีผลเป็นการโอนทรัพย์สิน หนี้สิน ภาระผูกพัน สิทธิ หน้าที่ พนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียนเดิมไปเป็นของทุนหมุนเวียนที่คงอยู่ภายหลังการรวมทุนหมุนเวียนหรือของทุนหมุนเวียนใหม่ เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อรวมทุนหมุนเวียนนั้น

มาตรา ๔๒ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การจัดการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนที่รวมหรือยุบเลิกให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๓ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนหรือที่เป็นผู้กำกับดูแลทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อชำระบัญชีของทุนหมุนเวียน และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในระหว่างการชำระบัญชี ให้ถือว่าทุนหมุนเวียนนั้นยังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่เป็นเพื่อการชำระบัญชี

ในกรณียุบเลิกทุนหมุนเวียน หากภายหลังจากการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งเสร็จสิ้นแล้วมีเงินคงเหลือให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้ให้นำกฎ ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อน เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้ออกข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการภายในเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๕ ให้กรรมการบริหารของทุนหมุนเวียน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๔๖ ให้ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนตามสัญญาจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าสัญญาจ้างจะสิ้นสุดลง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้ยืมหรืออุปโภคทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติที่ยังไม่ครอบคลุมการบริหารทุนหมุนเวียนทั้งกระบวนการ ประกอบกับ ปัจจุบันหน่วยงานของรัฐได้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อเป็นทุนในการใช้จ่าย บริหารกิจการให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่การบริหาร ทุนหมุนเวียนยังขาดประสิทธิภาพ และไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้การบริหารทุนหมุนเวียน มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง เสริมสร้างความโปร่งใสและ ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของรัฐ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ กำกับและบริหารทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. มีสาระสำคัญดังนี้

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัตินี้ มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้ทุนหมุนเวียนและกรมบัญชีกลางมีระยะเวลาในการเตรียม ความพร้อมเพื่อปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒)

๒.๒ ทุนหมุนเวียนตามร่างพระราชบัญญัตินี้ หมายถึง กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน (ร่างมาตรา ๔)

๒.๓ ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดมีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะ ให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้ บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕)

๒.๔ คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลัง เป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการ โดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ บริหาร หรือกฎหมาย โดยมีอธิบดี กรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ (ร่างมาตรา ๗) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย

และแผนการบริหารทุนหมุนเวียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี พิจารณากลับกรองการจัดตั้งทุนหมุนเวียน กำกับติดตามการบริหารทุนหมุนเวียน เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน เสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการนำทุนหรือผลกำไรของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ประกาศ กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลทุนหมุนเวียนและการจัดทำรายงานทางการเงินของทุนหมุนเวียน กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ การกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และ ลูกจ้าง (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๕ บทบัญญัติเกี่ยวกับทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

(๑) การขอจัดตั้ง

หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจะต้องเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๑๔) โดยทุนหมุนเวียนที่จะขอจัดตั้งจะต้องมีลักษณะตามที่กำหนด กล่าวคือ มีความจำเป็นต้องจัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล ไม่มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับภารกิจปกติ และไม่เข้าซ้อนทับหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐอื่นหรือทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว และไม่เป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชนหรือรัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้ (ร่างมาตรา ๑๕)

(๒) คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนสำหรับทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล โดยให้ประกอบด้วยหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๑๘) และมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด การพิจารณาอนุมัติแผนการดำเนินงานประจำปี และการแต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๒๑)

(๓) ผู้บริหารทุนหมุนเวียน

ให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียนเพื่อทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน โดยให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน ความรับผิดชอบ ความประหยัด และความคุ้มค่า ทั้งนี้ ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนดตามร่างมาตรา ๑๑ (๗) (ร่างมาตรา ๒๔) โดยในกรณีที่ผู้บริหารทุนหมุนเวียนมิใช่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียน ให้การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และเงื่อนไขการจ้างเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด (ร่างมาตรา ๒๕)

(๔) การบัญชีและการตรวจสอบ

ให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนจัดทำรายงานการเงินของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลให้ผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (ร่างมาตรา ๒๘) และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนดังกล่าว โดยให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของทุนหมุนเวียนในรอบปีบัญชี และให้จัดทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารจะต้องนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อกระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับจากผู้สอบบัญชี (ร่างมาตรา ๒๙)

(๕) การประเมินผล

ให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ในการประเมินผลทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลเป็นประจำทุกปี โดยจะต้องประเมินในด้านการเงิน การปฏิบัติการ การสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสีย การบริหารจัดการทุนหมุนเวียน และด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด และให้กรมบัญชีกลางรายงานการประเมินผลทุนหมุนเวียนต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุนหมุนเวียน (ร่างมาตรา ๓๑) สำหรับทุนหมุนเวียนที่มีกฎหมายกำหนดระบบการประเมินผลการดำเนินงานไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนดังกล่าวจัดทำรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมบัญชีกลางภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีเพื่อให้กรมบัญชีกลางรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของทุนหมุนเวียนทั้งหมดต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป (ร่างมาตรา ๓๒)

๒.๖ ทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมาใช้ในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลด้วย เพื่อให้การจัดตั้งทุนหมุนเวียนไม่ว่าจะมีสถานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เดียวกันทั้งหมด (ร่างมาตรา ๓๓) สำหรับบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารทุนหมุนเวียน คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ผู้บริหารพนักงานและลูกจ้าง การบัญชีและการตรวจสอบ และการประเมินผลทุนหมุนเวียน นั้น กำหนดให้นำมาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลซึ่งไม่มีกฎหมายบัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๓๔) ทั้งนี้ ในกรณีที่มิมีปัญหาในทางปฏิบัติว่าจะต้องนำบทบัญญัติในเรื่องใดมาใช้กับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนที่จะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด (ร่างมาตรา ๓๕)

๒.๗ การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

(๑) กำหนดให้นำบทบัญญัติในส่วนนี้มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลและทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล (ร่างมาตรา ๓๖)

(๒) คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนมีอำนาจในการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนโดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๓๗)

(๓) การรวมทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนที่จะรวมกันนั้นมีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ และต้องไม่เป็นการขยายวัตถุประสงค์เกินกว่าวัตถุประสงค์เดิมของทุนหมุนเวียนที่นำมารวมกันนั้น ทั้งนี้ ในการรวมทุนหมุนเวียน

ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ อาจเป็นการรวมกับทุนหมุนเวียนใดทุนหมุนเวียนหนึ่งหรือรวมกันเป็นทุนหมุนเวียนใหม่ (ร่างมาตรา ๓๘) และเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้รวมทุนหมุนเวียนใดแล้ว ให้มีผลเป็นการโอนทรัพย์สิน หนี้สิน ภาระผูกพัน สิทธิ หน้าที่ พนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียนเดิมไปเป็นของทุนหมุนเวียนที่คงอยู่หลังการรวมทุนหมุนเวียนหรือของทุนหมุนเวียนใหม่ เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อรวมทุนหมุนเวียนนั้น (ร่างมาตรา ๔๑)

(๔) การยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้ในกรณีที่หมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นแล้ว หรือทุนหมุนเวียนดังกล่าวหยุดการดำเนินงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีผลการประเมินผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเวลาสามปีติดต่อกันและคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเห็นสมควรให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น หรือมีเหตุอื่นอันสมควรต้องยุบเลิกทุนหมุนเวียนตามที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๓๙) โดยในการเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น ให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเสนอข้อเท็จจริงประกอบความเห็นเพื่อการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ทั้งนี้ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนใดแล้ว ให้ถือว่าเป็นการยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้นตามกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น (ร่างมาตรา ๔๐) และเมื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียนแล้ว ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนหรือที่เป็นผู้กำกับดูแลทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อชำระบัญชีของทุนหมุนเวียน และให้นำความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม หากภายหลังจากการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินเสร็จสิ้นแล้วมีเงินคงเหลือ ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด (ร่างมาตรา ๔๓)

๒.๘ บทเฉพาะกาล

กำหนดให้มีบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ให้นำกฎ ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อนเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้ออกข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการภายในเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๔)

(๒) ให้กรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง (ร่างมาตรา ๔๕)

(๓) ให้ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนตามสัญญาจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าสัญญาจ้างจะสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๔๖)

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการ ตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)